

PONOVNO USPEŠNO PRVO POLLETJE

NAŠE POSLOVANJE IN GOSPODARJENJE V LETOŠNJEM I POLLETJU IZKAZUJE UGODNE POSLOVNE REZULTATE V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM, KAKOR TUDI S PRIMERJALNIM POLLETNIM OBDOBJEM V LETU 1983. POLLETNI OBRAČUN POTRJUJE PRAVILNOST POSTAVITVE PLANSKIH ZADOLŽITEV.

Količina prodanega blaga na ravni delovne organizacije je večja za 7 % glede na primerjalno obdobje in manjša le za 1,6 % glede na planirane količine. Predelovalni

in bazični industriji smo prodali 97.000 ton sekundarnih surovin in reprodukcijskega blaga.

Dosežen celotni prihodek je preko 2 milijardi. Ob milijar-

di in 531 milijonov porabljenih sredstev znaša dohodek 416 milijonov dinarjev. Celotni prihodek je večji za 44 % in je na ravni planiranega, s tem da smo porabili za 1,2 % manj sredstev.

Dohodek se je povečal za 50 % in je za 2 % večji od planiranega, kar še naprej dokazuje gospodarnost poslovanja glede na vložena sredstva. Čisti dohodek je

večji za 43 % in je na ravni planiranega.

Poslovni sklad se je povečal za 37 % in je za 4 % večji od planiranega. Del čistega dohodka za rezervni sklad je večji za 137 % od primerjalnega obdobja in je na ravni planiranega. Del čistega dohodka za osebne dohodke je večji za 45 % od primerjalnega obdobja s tem, da smo planirani del celo zmanjšali za 9 %.

POSLOVANJE V TOZD PRIPRAVA ODPADNIH SUROVIN

V prvih šestih mesecih 1984 smo dosegli 95.645 ton eksterne realizacije, kar je za 5 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Plan eksterne realizacije smo dosegli 100 %, če pa se ome-

jimo te na sekundarne surovine brez repromaterialov, pa smo plan presegle za 4 %. Ta razlika je posledica nerealno visoko postavljenega plana za repromaterialne in pa ukinitve poslovanja z

repromateriali črne metalurgije v Šentvidu.

Glede na to, da je naša osnovna dejavnost zbiranje in priprava sekundarnih surovin, lahko ocenimo, da smo s 5 % povečanjem količin

glede na leto 1983 in s 4 % preseganjem plana za 1984 poslovali dobro. Rezultati bi bili še boljši, če ne bi imeli v mesecu maju in juniju večjih problemov z naročanjem vagonov.

GOSPODARJENJE V TOZD REGENERACIJA TEKSTILA

Prizadevanja vseh delavcev TOZD in DO, analitični pristop k organizaciji proizvodnje, dopolnjevanje in uvajanje novih proizvodnih programov se kljub težkim pogojem gospodarjenja izkazuje v dobrih poslovnih rezultatih. Ne glede na velik skok indeksnih pokazateljev uspešnosti poslovanja v preteklem letu je ponovno

dosežena visoka rast vseh kazalcev v I. polletju poslovnega leta. Celotni prihodek je porasel z indeksom 191, dohodek s 195 in čisti dohodek s 187 ob še večjem porastu porabljenih sredstev, izkazanem z indeksom 195. Zaposlenost je porasla, računano iz delovnih ur, za 2 %.

Dosežena količina pripravljene sekundarne surovine je 1631 ton in je večja za 5 %. Občutnejši večji porast vrednosti proizvodnje, izražen v celotnem prihodku, ki znaša preko 132 milijonov dinarjev, pa temelji na vključitvi novega proizvodnega programa čiščenja bombažnih vlakenskih odpadkov in na

osnovi proizvodnih predkalkulacij optimiziranih proizvodnih programov. Dokončno obliko proizvoda oziroma stopnjo priprave posamezne sekundarne surovine smo določali glede na rentabilnost posameznega proizvodnega procesa, seveda ob upoštevanju tržnih potreb in možnosti.

IZVOZ V PRVEM POLLETJU

Dosežen izvoz po vrstah materiala

vrsta materiala	količina v kg I. poll. 1983	količina v kg I. poll. 1984	Indeks/83
TOZD POS			
ostružki leg. jekl.	2.442.075	4.138.140	169
odpadki prokrona	158.410	196.710	124
odp. pocinkane ploč.	468.855	613.120	131
odpad. bele ploč.	31.340	635.550	2.028
odpad. emajlir. ploč.	15.500	—	—
Al žlindra	58.550	—	—
steklene črepinje	3.430.850	2.958.280	86
odpadki plastike	160.030	19.280	12
Skupaj: POS	6.765.610	8.561.080	127
TOZD RET			
odpadki tekstila	220.144	176.407	80
Skupaj: DO	6.985.754	8.737.487	125

ALI TEKSTILKA IN OBČINA VIČ-RUDNIK NE ŽELITA INTEGRACIJE Z DINOSOM?

Dne 5.7.1984 je bil v Med-občinski gospodarski zbornici Ljubljana sestanek Komisije za pospeševanje združevanja dela in sredstev, na katerem so bila obravnavana prizadevanja za integracijsko povezovanje Dinosa TOZD Regeneracija tekstila in Tekstilke, ob prisotnosti predstavnikov obeh organizacij.

Komisija je skušala doseči konkreten dogovor o nadaljnjih aktivnostih in terminsko opredeljenih rokih za realizacijo samoupravnih postopkov za združitev obeh OZD. Izhajala je namreč iz ugotovitev na svoji predhodni seji, spomladi letos, da je integracija družbeno koristna in da so delavci in poslovodni organi navedenih OZD odgovorno in strokovno pristopili k oblikovanju integracijskih pobud in da so za vse odločitve za predlagano integracijo pristojni ter odgovorni organi upravljanja in poslovodni organi navedenih OZD. Takrat je bil namreč od predstavnikov obeh organizacij (direktorjev) izražen popoln interes in prepričanje o družbeni koristnosti in ekonomski upravičenosti integracije brez kakršnihkoli pogojev.

Na zadnji seji komisije je nepričakovano prišlo do negativnega preobrata in je bilo ne glede na že predhodno dosežen dogovor postavljeno od predstavnikov občine Vič-Rudnik in Tekstilke več nelogičnih pogojev zagotavljanja nabave in skladiščnega prostora, ki kažejo na nepripravljenost na integriranje. Zakaj je pri-

šlo do tega preobrata, na komisiji ni bilo pojasnjeno, v Dinosu pa razmišljamo, ali morda ni vzrok v novi kad-

rovski zasedbi v občini Vič-Rudnik in reelekciji individualnega poslovnega organa v Tekstilki.

ZAGOTAVLJANJE 2000 TON ODPADKOV ZA TEKSTILKO

Postavljen pogoj zagotovitve možnosti oskrbe Tekstilke z 2000 tonami surovin od Dinosa, če o njem ne razmislimo, lahko zavaja in se zdi pomemben in potreben. Danes imata tako Dinos kot Tekstilka samostojno nabavo odpadkov, to je surovino za svojo proizvodno dejavnost. Tekstilka je v dosedanjih razgovorih in izjavah vedno težila k temu, da prikaže Dinos samo kot zbiralca odpadkov in ne tudi kot predelovalca le-teh v sekundarne surovine, ker je izhajala iz lastnih težav pri zagotavljanju surovin — odpadkov. Obe organizaciji imata samostojne proizvodne programe iz področja reciklaže tekstilnih odpadkov. Medtem, ko Tekstilka predela tekstilne odpadke skoraj v celoti do tretje stopnje tekstilnih regeneratov, (po

jugoslovanski standardizaciji je področje odpadkov razdeljeno v tri skupine: tekstilni odpadki, tekstilne sekundarne surovine in tekstilni regenerati) pa Dinos TOZD Regeneracija tekstila predela tretjino odpadkov v sekundarne surovine in dve tretjini v tekstilne regeneratove oziroma celo v izdelke iz sekundarnih tekstilnih surovin (čistilne krpe in čistilna bombaževina).

V sedanjem obdobju teži Tekstilka k pridobitvi tretjine od 3000 ton naše proizvodnje, to je del, približno 1000 ton sekundarnih surovin, ki bi jih kot surovino predelala v tekstilne regeneratove. Vseeno pa celoten del za Tekstilko ob neusklajenih proizvodnih programih ni zanimiv. V letu 1983 je Tekstilka odkupila od Dinosa 292 ton, v prvi polovici leta 1984 pa že 233 ton. Ob del-

ni prilagoditvi proizvodnega programa bi bilo zanimivo za Tekstilko približno 600 ton naših sekundarnih surovin, ki smo jim jih pripravljene nuditi do konca leta 1984, če jih bodo potrebovali.

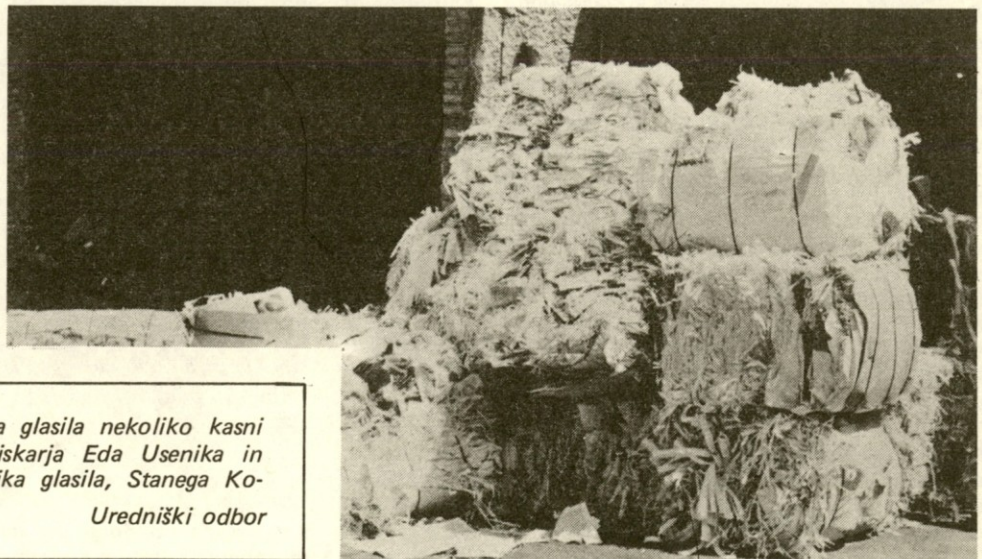
Če predpostavimo integracijo obeh organizacij, bo v bodoče potrebno zagotoviti skupno vsaj 5500 ton surovin, ki pa jo skupno nabavljamo že danes. Ob integraciji bo spremenjena oz. izboljšana le organizacija nabave.

Problem nabave 2000 ton surovin po integraciji, izpostavljen s vprašanjem, ali bo Dinos sposoben nabaviti za Tekstilko 2000 ton odpadkov, je izmišljen ter ne obstaja, je le pesek v oči prizadevanjem za integracijo.

SKLADIŠČENJE ZBIRNI CENTER

Izboljšanje organizacije nabave, skladiščenja in manipulacije je predvideno že v našem sedanjem razvojnem načrtu. V teku je izgradnja

(Nadaljevanje na str. 4)

Ta, dvojna številka našega glasila nekoliko kasni zaradi letnega dopusta tiskarja Eda Usenika in bolezni tehničnega urednika glasila, Stanega Komana.

Uredniški odbor

novega centra priprave sekundarnih surovin na Črnučah, kjer bodo pokriti skladiščni prostori namenjeni tudi tekstilnim odpadkom. Eksterni transport bo mogoč kamionsko ali po železnici, ker bomo omeli industrijski tir. Dodatne pokrite skladiščne prostore bomo v roku enega leta dobili, ob preselitvi netekstilnega dela priprave sekundarnih surovin na Črnuče, tudi na lokaciji sedanjega proizvodnega obrata na Kurilniški ulici št. 18.

S sedanjim uvajanjem novega računalniškega sistema Delta 2060, za naše razmere najmodernejšo hard in software opremo, bo mogoče uvesti računalniško voden zbirni center koristnih odpadkov za Ljubljano in celotno Slovenijo, kar pa ne pomeni, da se bodo vsi odpadki fizično zbirali na enem mestu. Skladiščenje odpadkov bo optimizirano glede na čimboljše transportne poti, skladiščne kapacitete in proizvodne ter prodajne plane. Celoten razvojni načrt je podprt z lastno finančno konstrukcijo DO DINOS.

Trenutno, vezano na integracijo, ni potrebno iskati nobene nove lokacije za zbiranje in predelavo tekstilnih odpadkov. To je dolgoročnejša naloga, ki pa ne predstavlja nobene ovire za integracijo.

Izjava direktorja Tekstilke na zadnji seji Komisije za pospeševanje združenja dela in sredstev pri GZ Slovenije, da v štirih letih nismo v poslovno-tehničnem sodelovanju naredili napredka niti za milimeter, je popolnoma nerazumljiva. Poleg zelo dobrega poslovnega sodelovanja in vidnega napredovanja odnosov v zadnjem letu v medsebojnem prometu, kar smo omogočili tudi z načrtno poslovno politiko z našimi dobavitelji odpadkov in občutnim zmanjšanjem izvoza za Tekstilko zanimivih surovin, smo sodelovali tudi na poslovno-tehničnem in finančnem področju. V aprilu letošnjega leta smo združili s

Tekstilko za 2,5 miliona deviznih sredstev, za redno vzdrževanje njihove strojne opreme, ne da bi zahtevali dodatno dinarsko nadomestilo.

Smotrnost in upravičenost združevanja s Tekstilko je popolna, za postopek samoupravnega odločanja ni nobenih ovir, zato je vsako postavljanje pogojev destruktivno in onemogoča nadaljnji družbeno upravičeni proces integracije te dejavnosti na področju mesta Ljubljane.

Gospodarski cilji integracije so naslednji:

- s skupnim razvojnim programom naj bi dosegli usklajen razvoj, programa obeh sedanjih organizacij naj bi se v popolnosti dopolnjevala, preprečeno bi bilo dvajanje investicij;

- obstoječi reprodukcijski krog imetnikov uporabnih odpadkov in porabnikov sekundarnih surovin, ki ga ustvarjata obe organizaciji, bi se združil in povečal. Lažje bi se ustvarili ugodni pogoji in klima za sprejem samoupravnega sporazuma med imetniki uporabnih odpadkov, zbiralci in predelovalci in uporabniki sekundarnih tekstilnih surovin, ki bi zagoravljali stabilno tržišče in pogojeval nadaljnji razvoj te dejavnosti s ciljem največje izkoriščenosti uporabnih odpadkov in največje stopnje nadomeščanja primarnih s sekundarnimi surovinami;

- z enotnim vodenjem komercialne politike bi zagotavljali enotnost nabave, skladiščenja, najoptimalnejšo usmerjanje transporta do enega ali drugega obrata glede na proizvode in tržne potrebe, s tem pa racionalizacijo transporta in zmanjšanje stroškov in obenem najoptimalnejšo kvaliteto in uporabnost sekundarnih surovin;

- dosegli bi optimalno izkoriščenje obstoječih in novih kapacitet, povečanje produktivnosti dela ob znižanju stroškov predelave po enoti;

- opravljanje del in nalog skupnega pomena, kot so splošne in kadrovske zadeve, računovodstvo in finance,

načrtovanje, analize, priprava na investicije, trženje, avtomatska obdelava podatkov s sistemom informacij in raziskave tehnološkega razvoja bi za celotno delovno organizacijo potekalo v enotni delovni skupnosti skupnih služb, ki je že organizirana na ravni DO Dinos, kar vodi k zmanjševanju režijskih delavcev in racionalizaciji dela;

- uvajanje sodobne organizacije in delitve dela vodi tudi k izboljševanju družbenega in osebnega standarda, zagotavljanju varnih in zdravih pogojev dela in socialne varnosti vseh zaposlenih. Koristi od tega pa ne bodo imeli le v novi OZD zaposleni delavci, temveč celotna dejavnost priprave sekundarnih tekstilnih surovin, tekstilna industrija in celotna družbena skupnost;
- priprava sekundarnih tekstilnih surovin bo kot skupni proizvodni proces predstavljala znotraj delovne

organizacije delovno celoto, ki se bo samostojno vrednotno izražala v delovni organizaciji in na tržišču in bo zadoščala vsem pogojem temeljne organizacije združenega dela, v kateri bodo delavci uresničevali svoje družbenoekonomske in druge pravice, obenem pa bo zagotovljena celovitost, največja produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost tekstilnega področja v eni sami temeljni organizaciji.

Lokalistično gledano, Dinos sam ne izgubi ničesar, če ne pride do integracije, ker ima lastne zaključene proizvodne programe in dovolj sredstev za reprodukcijo, da pristopi tudi k novim proizvodnim programom.

Integracija pa bi za dejavnost priprave sekundarnih surovin v SRS in za tekstilno predelovalno industrijo pomenila velik razvojni pospešek ter smotrnejšo naložbeno politiko.

Stanislav Pesjak

Kar ostane po drugi uri tekstilnih odpadkov zunaj, jih je potrebno prekrito z nepremočljivo plahto. Ljubljana

LETOŠNJA INVESTICIJSKA IZGRADNJA

V planu vsako leto načrtujemo, kaj bomo zgradili, kaj rekonstruirali ali izboljšali, kaj popravili.

ČRNUČE

V letošnjem letu smo predvideli dokaj velika sredstva za novogradnje, predvsem zaradi izgradnje predelovalnega centra uporabnih odpadkov v industrijski coni BP-8, na Črnučah pri Ljubljani, kamor se bo preselila dejavnost poslovalnice Ljubljana, saj bo na sedanji lokaciji, v Kurilniški ulici, potem le skladišče za odkup in prodajo na malo. Večino prostorov bo namreč uporabljala TOZD RET, obrat v Ljubljani na Kurilniški, za svoje potrebe.

Računamo, da bomo gradnjo na Črnučah lahko zaključili do koca letošnjega leta, če ne bo večjih zapletov. Center bo povezan z

Naš predelovalni center na Črnučah pri Ljubljani je že „zrasel“ do vrha. Dokaz je smrečica gradbincev na najvišji točki zgradbe.

SREČANJE METIS – DINOS

Minili sta ponovno dve leti tradicionalnih srečanj Rečanov in Ljubljčanov. V ta srečanja sodi tudi izmenjava družbenopolitičnih, strokovnih in kulturnih delegacij obeh mest.

Ravno tako naša delovna organizacija goji razen dobrih poslovnih stikov z delovno organizacijo METIS tudi srečanje predstavnikov obeh organizacij ob dnevu Rečanov. Letošnje srečanje je bilo 29. in 30. junija 1984 v Ljubljani. Delegaciji obeh organizacij sta šteli po štirinajst članov. Na sedežu delovne organizacije smo si izmenjali nekaj misli ob problematiki dejavnosti sekundarnih surovin v SFRJ in o razvoju tako naše organizacije kakor tudi Metisa na Reki. Da bi srečanje bilo čimbolj prijetno in sproščeno, smo se odločili za krajši izlet na Gorenjsko, kjer smo obiskali Vrbo, Bled in grad Grimšče. V soboto, 30. junija pa so se Rečani Metisa vključili v mestni program Ljubljane in si ogledali prireditve kmečke ohceti.

Tudi to srečanje bo ostalo članom naše delegacije v prijetnem spominu, saj je bilo že peto medsebojno srečanje z delavci Metisa iz Reke.

Vladimir Kralj

zunanjim svetom z industrijskim tirom, katerega spodnji ustroj je že v izgradnji.

LJUBLJANA

Istočasno potekajo zaključna dela ureditve garderob v sortirnici ljubljanskega tekstilnega obrata in povečanja skladiščnih površin za linijo Temafa na Kurilniški ulici.

CELJE

Kot je znano je nadomestno skladišče poslovalnice Celje zgrajeno glede na zahtevnost in obseg v rekordnem času. Otvoritev je bila 1. junija letos.

Sedaj se pripravlja investicijsko-tehnična dokumentacija našega terminala v Celju za potrebe železarne Štore. Izdelan je glavni projekt za izgradnjo industrijskega tira in začel se je postopek za izbiro najugodnejšega ponudnika – izvajalca. Aktivnosti tečejo še po dodatnem nakupu

13000 m² zemljišča in delni utrditvi, tako da bo pretežni del pripravljanih del vključno z investicijsko tehnično dokumentacijo za izgradnjo terminala končan v letošnjem letu. Prihodnje leto pa naj bi se začela izgradnja terminala, če bo mogoče načrtovano investicijo tudi finančno pokriti z viri sredstev, kar ni odvisno le od Dinosa, ampak tudi od Slovenskih Železarn, posebej železarne Štore kot najpomembnejšega partnerja v načrtovani izgradnji. Že sedaj lahko sodimo, da pokritje predvidene finančne konstrukcije ne bo lahko.

TITOVO VELENJE

V Titovem Velenju bomo še letos zgradili jekleno nadstrešnico, predvsem za potrebe predelave papirnih odpadkov, ki se bo funkcionalno vključila v prostor na skladišču.

(Nadaljevanje na str. 6)

ZBIRANJE TEKSTILNIH ODPADKOV PREKO MREŽE TOZD POS

Ne glede na razmejitev proizvodnih programov delovne organizacije Dinos po TOZD, ki je potrebna zaradi specifičnosti posameznih vrst koristnih odpadkov in intenzivnosti ter stopnje predelave v sekundarne surovine, se dokazuje enotnost poslovne politike Dinos tudi v skupnem nastopu na nabavnem in prodajnem tržišču. TOZD Priprava odpadnih surovin ima neprimerno bolj razvejano mrežo svojih poslovalnic in skkladišč po celotni Sloveniji kot TOZD Regeneracija testila, ki ima tek-

stilna obrata le v Ljubljani in Bohovi pri Mariboru. Na strokovnem svetu TOZD POS, 17. maja letos, smo se dogovorili o še povečanem sodelovanju in skupnem nastopanju na nabavnem tržišču. Na osnovi tržne analize, ki naj bi jo opravili na vseh poslovalnicah in tekstilnih obratih, bomo ob upošte-

vanju proizvodnih možnosti tekstilnega tozda oblikovali skupen predlog sodelovanja in ga vnesli tudi kot dopolnitev v letni gospodarski načrt.

Odkup koristnih tekstilnih odpadkov se deli v področje industrijskih odpadkov in v področje krp – uporabljenih tekstilnih proizvodov.

Ker se kvaliteta tehnoloških industrijskih tekstilnih odpadkov pri istem nomenklaturnem poimenovanju razlikuje od posameznega do posameznega vira, je dogovarjanje o načinu izločanja odpadka oziroma o delnem sortiranju na izvoru in ceni potrebno opraviti skupno s predstavnikom TOZD RET. V letu 1983 je bilo nabavljeno preko odkupne mreže TOZD POS 80 t industrijskih tekstilnih odpadkov, v letu 1984 pa naj bi bila ta količina vsaj 150 ton.

INDUSTRIJSKI TEKSTILNI ODPADKI

Za področje industrijskih tekstilnih odpadkov velja tržna značilnost večjega povpraševanja od ponudbe odpadkov, ki jih odkupujemo pretežno od slovenskih tekstilnih OZD, odkupovalci pa se pojavljajo iz celotne Jugoslavije. Prihaja do konkurence, celo nelojalne in zato so odkupne cene včasih tudi višje od vrednosti odpadkov. Imetniki odpadkov večinoma krojijo cene po principu „kdor več plača“, tako da si kljub vkalkuliranim stroškom odpadka pri proizvodnji zagotavljajo še čimvišji dodatni dohodek. Kljub zamišljenem celovitom sistemu družbene kontrole cen, ta žal še ne posega v področje cen odpadkov, po drugi strani pa so cene sekundarnih surovin pod stalno kontrolo tržne inšpekcije.

Enoten nastop naše delovne organizacije na tržišču omogoča tesnejše povezovanje s posameznimi proizvodnimi organizacijami, imetniki odpadkov in porabniki sekundarnih surovin. Celovitost dogovarjanja ima za posledico lažje organiziranje odvoza in večinoma odkup celotne palete odpadkov. Tako tes-

nejše in popolnejše sodelovanje vodi v samoupravno sporazumevanje, včasih tudi v skupna vlaganja v nove proizvodne programe imetnika odpadkov ali v drugačno finančno sodelovanje, pa tudi v povezovanje v reprovigerge med imetniki odpadkov, zbiralci in predelovalci odpadkov ter uporabniki sekundarnih surovin. To zagotavlja dolgoročnejši vir odpadkov, točnejše planiranje, konstantno proizvodnjo, dolgoročno načrtovano investiranje ter trden razvoj naše delovne organizacije.

Vključevanje odkupne mreže TOZD POS v proizvodni proces TOZD RET predstavlja racionalizacijo in izboljšanje kvalitete odkupa. Če nastajajoče količine tekstilnih odpadkov niso velike ali če nudi tekstilna proizvodna organizacija tudi druge odpadke, je razumljivo primernejše, da odvaža, prirčno skladišči in morebitno balira te odpadke tista poslovna enota, ki je stacionirana v tistem kraju. Primernejši je tudi poslovni odnos, v katerem nastopa Dinos z enim samoupravnim sporazumom ali pogodbo za vse vrste odpadkov in ne vsak TOZD za sebe.

ODPADKI IZ UPORABNIH TEKSTILNIH PROIZVODOV

Za drugo vrsto tekstilnih odpadkov je značilno, da smo po količini zbranih odpadkov glede na potrošnjo tekstila med zadnjimi v svetu. Osnovni vzrok za tako stanje pa ni v neaktivnosti organizacij za zbiranje odpadkov in pripravo sekundarnih tekstilnih surovin, temveč v nepravilnosti, moralni in praktični, za večje vključevanje sekundarnih vlaken v proizvodni proces. Pomanjkljivo in ne dovolj strokovno je bilo v preteklosti delo komisij za investicije pri gospodarskih zbornicah in splošnih združenjih tekstilne industrije, ker niso zavračale nepopolnih investicijskih programov tekstilnih OZD, v katerih bi morala biti upoštevana tudi pravilna uporaba sekundarnih vlaken.

Vlakna, pridobljena iz uporabljenih tekstilnih proizvodov, ki bi se lahko uporabila za najkvalitetnejšo pro-

(Nadaljevanje s str. 5)

BREŽICE

Tudi na skladišču v Brežicah bo zgrajena jeklena nadstrešnica v smislu izboljšanja delovnih pogojev zaposlenih.

AJDOVŠČINA

Precejšnje težave že nekaj let spremljajo začetek izgradnje skladišča v Ajdovščini, saj je na novo lokacijo potrebno pripeljati vse komunalne priključke, to je komunalno infrastrukturo. Trenutno še ni partnerja, ki bi bil pripravljen zaradi lastnih potreb to sofinancirati. Zato tudi ni mogoč začetek izgradnje.

BOHOVA

V TO na Bohovi so dela končana, zgrajen je skladiščni objekt in zunanji asfaltiran dvoriščni prostor, ki omogoča normalne pogoje poslovanja, zlasti v smislu manipulacije z materialom (nakladanje, razkladanje, prevoz). Janez Ramovš

izvodnjo — predenje, v manjši meri uporablja industrija tako imenovanih netkanih tekstilnih proizvodov, ki pa zmore plačati neprimerno manjšo ceno, ker se za te proizvode večinoma uporabljajo slabša ali celo po kvaliteti mešana vlakna. Ustrezno tej nizki ceni je tudi odkupna cena krp nizka. Gre za nelogičnost, za kvalitetnejšo volneno krpo je odkupna cena neprimerno nižja od bombažne krpe, čeprav je pri ceni novega blaga ravno obratno. Odkupna cena krpe se ravna namreč po namenih uporabe. Odkup krp poteka sedaj v obeh tekstilnih obratih TOZD RET, in sicer direktno od občanov in od različnih organizacij ter društev, predvsem od Rdečega križa ter Zveze prijateljev mladine, preko šol. Poizkusili smo tudi z direktnim odkupom po krajevnih skupnostih ob dokaj močni predhodni obveščenosti, vendar je bil rezultat tega zbiranja zelo slab.

Majhen odziv na tako zbiranje po krajevnih skupnostih si razlagamo takole: Stanovalci se težko odločijo za oddajo rabljenih oblačil in drugih tekstilij, ker je možna še vsestranska njihova domača uporaba. Izločitev krp opravijo največkrat ob generalnih letnih pospravljanjih. Ustrezalo bi jim, da oddajo krpe po svoji časovni izbiri. To pa je možno tako, da jih sami prinesejo na neko bližnje odkupno mesto ali pa, da obstaja ustaljen letni urnik odkupa po krajevnih skupnostih. Spričo neprevelike pripravljenosti uporabe sekundarnih vlaken recikliranih iz starih krp v tekstilni industriji in pričakovanega postopnega povečanja interesa v naslednjih letih, nameravamo izboljšati našo organizacijo odkupa krp najprej s približanjem odkupnega mesta občanu, tako rekoč v vsako občino v SR Sloveniji, to je z rednim odkupom na vseh odkupnih mestih DO DINOS.

V preteklem letu je bilo odkupljeno preko mreže TOZD POS 21 ton krp, in to pretežno krp, zbranih v akcijah RK Slovenije. V bodoče naj bi se poslovne enote TOZD POS vključile v reden neposreden odkup krp od občanov in odkupile skupno v začetku vsaj 100 ton letno.

*

Odkupne cene tekstilnih odpadkov — krp oziroma uporabljenih tekstilnih proizvodov.

1. bele krpe bombažnega tipa, prane (razna bela

bombažna oblačila, perilo, posteljnina, kuhinjsko perilo)

100 din/kg

2. pisane krpe bombažnega tipa, prane (razna pisana bombažna oblačila, perilo, posteljnina, kuhinjsko perilo)

30 din/kg

3. ostala rabljena oblačila ali manjši odrezki, razen 100 % čiste sintetičke, kot npr. nylon nogavice in slično

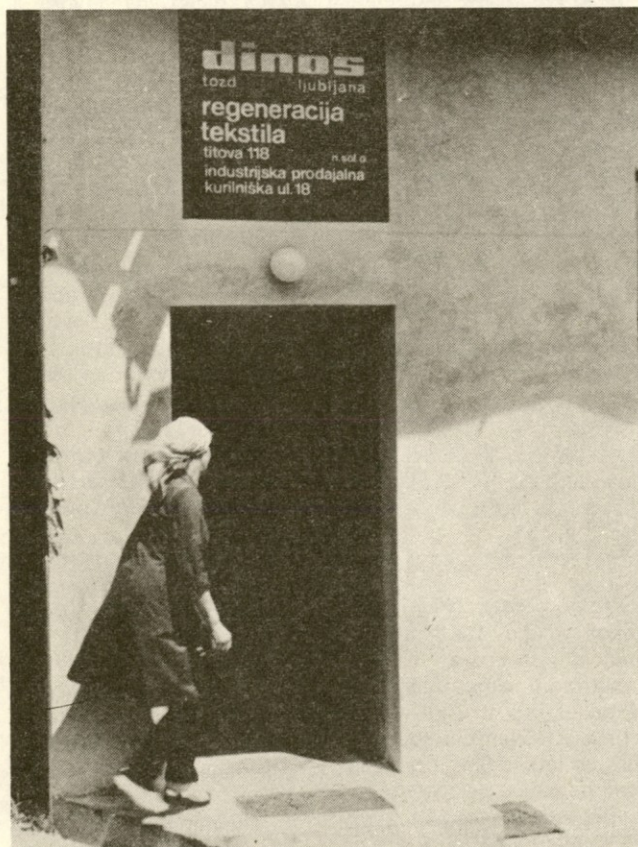
2,50 din/kg

Stanislav Pesjak

PODPISANA POGODBA Z INŠTITUTOM JOŽEF ŠTEFAN

Z Inštitutom Jožef Štefan v Ljubljani smo podpisali sporazum o dolgoročnem sodelovanju na programsko vodenih temeljnih uporabnih in razvojnih raziskavah. Tako bomo v najtesnejši funkcionalni in družbeno-ekonomski povezanosti raziskovalne dejavnosti s proizvodnjo zagotovili nadaljnji razvoj raziskovalnega dela in s tem nadaljnji razvoj in povečanje obsega in kakovosti proizvodnje in boljšega izkoriščanja odpadkov. Sporazum je sklenjen za dobo petih let. Določen je tudi še program raziskav za obdobje 1984—1985. Tako bomo v letu 1984 izvedli večje število testnih piroliz različnih odpadnih materialov. Na osnovi dobljenih rezultatov ter testov pa bomo v letu 1985 ugotovili, katere

od testiranih odpadnih materialov je možno ekonomsko predelovati v sekundarne surovine s pirolizo. Ugotavljali bomo tudi vse potrebne parametre za konstruiranje industrijske naprave, ki mora obratovati varno; plinasti, tekoči in trdni produkti pa ne smejo onesnaževati okolja nad dovoljeno mejo. Testirali bomo zlasti uporabne odpadke, ki jih danes v Dinosu še ne predelujemo. To so razni kompozitni odpadki, sestavljeni iz več materialov, različnih kovin, plastike, tekstila, lesa, papirja itd. Vsi poznamo razne energetske in telefonske kable, antenske kable, mešano plastiko, kaširane folije, elektromotorje, transformatorje, mikroelektronske sklope itd. Pričeli smo tudi že s prvimi poskusi. Rafael Kravcar

Vhod v industrijsko prodajalno TOZD RET v Ljubljani, na Kurilniški 18

Glasilo DINOS izdaja DO DINOS Ljubljana, Titova 118, v 750 izvodih.

Glasilo ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Stanislav Pesjak. Tehnični urednik Stane Koman.

Razmnožil Edo Usenik — prepisovanje in razmnoževanje — Ljubljana, Kadiilnikova 8.

KONGRES BIR V BENETKAH

Bureau International de la Recuperation (BIR) je od 21. do 26. maja 1984 organiziral v Benetkah 36-letno konferenco.

BIR, ki je bil ustanovljen leta 1948 in ima svoj sedež v Bruslju, je svetovno združenje za zbiranje in reciklažo industrijskih in drugih koristnih odpadkov. BIR ima 45 držav članic, predvsem iz Evrope in Severne Amerike in v BIR več ali manj aktivno sodeluje več kot 7000 specializiranih organizacij.

Osnovni namen tega združenja je pospeševanje in popularizacija zbiranja koristnih odpadkov in recikliranja le-teh ter razvoj mednarodne menjave sekundarnih surovin. Ta dejavnost se opravlja preko vsega leta, s tem da si članice izmenjujejo razne informacije, predvsem pa se pomen in značaj Bira vidi ob kongresih, ki so dvakrat letno. BIR je organiziran v 5 oddelkov: železni odpadki, odpadki barvnih kovin, tekstilni odpadki, odpadni papir in plastika.

Na kongresu v Benetkah je bilo navzočih okoli 1000 ljudi, ki se bavijo s sekundarnimi surovinami in z ostalimi stvarmi okoli njih. Lahko bi rekli, da je bil v Benetkah od 21. do 24. maja največji trg sekundarnih surovin na svetu.

Prva dva dneva sta bila namenjena oddelkoma kovin, tretji dan je bila generalna skupščina, četrti dan pa se je govorilo o tekstilu, plastiki in papirju.

Kot ponavadi je namen kongresov Bira, da omogočijo srečanja med organizacijami, ki se bavijo z zbiranjem in reciklažo. Na teh srečanjih se sklonejo mnogi posli mednarodnega značaja, rešujejo se tekoči problemi med starimi partnerji. Tu si lahko izmenjujejo tehnične in komercialne informacije o materialih, s katerimi delajo in trgujejo, pogovarjajo se o trendih ponudbe in povpraševanja, posredujejo si specifikacije in podobno.

Med zasedanjem je bila v vsakem oddelku aktivna izmenjava pogledov na razvoj mednarodnega tržišča materialov tega oddelka, kratek pregled najnovejših statističnih podatkov v najpomembnejših državah članicah.

Na začetku vsakega zasedanja posameznega oddelka je vsak predsednik oddelka govoril o pomenu zbiranja in industrije recikliranja za naše okolje. Na zasedanje oddelkov so bili kot gostje povabljeni eminentni svetovni strokovnjaki in poznavalci branže. Tako je na zasedanju oddelka za železne odpadke govoril g.

Enzo Portanova – direktor firme Falck SA iz Milana. Njegov referat je zajemal pomen novih kemičnih in fizikalnih zahtev priprave železnega vložka za uporabo le-tega v elektro pečeh. Omenil je, da bo v 80 letih 94 % proizvodnje jekla v elektro pečeh in da stare martinovke skoraj niso več v uporabi. Zaradi tega se zahteva vse kvalitetnejši vložek železa, kar pomeni, da mora biti čimbolj enotne sestave, brez primesi in nečistoč. Čistejši oziroma enotnejši je vložek, večji je prihranek pri energiji in manjše onesnaževanje okolja. Norme maksimalno dovoljenih primesi so vse oostrejše in v zvezi s tem se išče tudi ugodnejše razmerje med ceno vložka in kvaliteto le-tega. V ta namen se organizacije za zbiranje in pripravo železnega vložka trudijo čimbolj pripraviti vložek. Velik del vložka je pripravljen v Švederju, vse bolj se uporabljajo analizatorji sestave vložka, uvaja se kompjutorsko vodenje proizvodnje oziroma procesa priprave vložka. Dalje je govoril o razmerah v svetovni proizvodnji jekla.

Ta dejavnost je bila še do pred kratkim v veliki krizi in zadnje čase so znaki oživljanja vse izrazitejši,

kar se odraža tudi na povečanem povpraševanju po železnem vložku. Razlog za krizo je iskati predvsem v napačnih ocenah razvoja v svetu v letu 60–70, ko so se mnoge kapacitete gradile predimenzionirano.

V bodoče bo jeklarska industrija morala delati veliko več in bolje v smeri izboljšave kvalitete, izdelave po naročilu, paziti bo treba na spoštovanje dogovorov, rokov dobav, oblikovati primerne cene itd. Predvsem bo imelo velik pomen za uspešnost jeklarne, možnost spremljanja zahtev tržišča.

Nove vrste tehnologije se bodo bolj izkoriščale, če se bo še bolj izkoriščal in pripravljajal odpadki in vse to bo v korist družbe.

Na zasedanju oddelka za odpadke barvnih kovin je govoril g. Marco Alper. Govoril je o sedanjem stanju in o bodočnosti pomena odpadkov barvnih kovin. Bistvo njegovega govora je zopet poudarek na prihranku energije in boljši pripravi vložka. Delež proizvodov iz sekundarnih barvnih kovin v svetu izredno hitro narašča.

G. Stig Goeranson je podal referat o pomenu sortiranja in poenotenja pripravljene vložka prokrona. Govoril je z vidika porabnika – to je jeklarne. Zlasti pri prokronu je z boljšim sortiranjem omogočen velik prihranek pri energiji, saj je bistveno skrajšan proces proizvodnje in ni potrebno veliko popravljati sarže. Če je material dobro pripravljen in enoten, je v sarži lahko do 85 % odpadnega prokrona in do 25 % prokron ostružkov (odvisno od prisotnosti olja). Dejstvo pa je, da je sortiranje odpadka prokrona oziroma vzorčna kontrola vložka tehnično težko izvedljiva in prihaja tudi do odstopanj.

Na zasedanju oddelka za papir je g. Leon Klein govoril o aktivnostih BIR glede uporabe starega pa-

RACIONALIZACIJA PROIZVODNJE – GLAVNI CILJ

Na osnovi ankete, poslanim 3.000 proizvodnim organizacijam v ZR Nemčiji, je IFO inštitut ugotovil, da racionalizacija proizvodnje ostaja glavni cilj investiranja v letu 1984. Za zniževanje stroškov, uvajanje tehnoloških novitet in prilagajanja kapacitet povpraševanju bodo podjetja v ZRN namenila 53 % inves-

ticijskih sredstev, 25 % sredstev je namenjenih zamenjavi iztrošene opreme in samo 22 % sredstev bodo vložili v nove kapacitete.

Zanimiva je tudi primerjava z letom 1983. Tako planira 25 % industrijskih organizacij porabiti manj sredstev v letu 1984, 42 % organizacij bo investiralo

sredstva v enaki višini, več kakor v letu 1983 pa namerava investirati 33 % anketiranih organizacij. Investicije industrijskih podjetij v ZR Nemčiji so torej tudi v letu 1984 pretežno usmerjene v povečevanje konkurenčne sposobnosti, manj pa v odpiranje novih delovnih mest.

Rafael Kravcar

pirja, medtem ko je na oddelku za tekstil govorilo več ljudi iz tovarn v okolici Prata v Italiji.

Če povzamemo glavne točke vseh referatov, se pri vsakem ponavljajo predvsem tri:

1. boljše sortiranje, čistejši vložki,

2. to pomeni prihranek na energiji in prispevek k čistemu okolju,

3. vse se zavzemajo za čimbolj prosti trg sekundarnih surovin.

Jugoslavija je bila na zaslanjih oddelkov malo omenjena, največ pri podajanju statističnih podat-

kov o izvozu in uvozu. Na za sedanjemu oddelka odpadnih barvnih kovin so nas omenili v poročilu v smislu, da ni bil sklenjen dogovor med EGS in Jugoslavijo glede tehnološkega razvoja naše barvne metalurgije.

Poleg samih sestankov in zaslanjih oddelkov ter

komisij Bira je bil organiziran tudi manjši sejem opreme za reciklažo vseh vrst koristnih odpadkov. Navzoči so bili vsi vodilni proizvajalci te opreme in pokazali so s prospekti, video posnetki, svoje najnovejše dosežke.

Z video filmom se je predstavila tudi londonska borza kovin. Prikazali so zgodovinski razvoj borze, njen namen, delovanje in kakšne koristi ima od nje poslovni svet.

Po vsem tem, kar smo videli in slišali na tem kongresu, menim, da je nujno, da se tudi mi čim aktivnejše vključujemo v delovanje Bira.

Moj zaključek po tem kongresu je bil, da smo v Jugoslaviji še mnogo let za branžo v razvitih državah zahoda, in to tako po tehnični plati kot po organizacijski, zlasti pa smo daleč za njimi po poslovni plati. Poslovnost v naši branži se ne izboljšuje, pač pa celo slabša in predvsem temu bomo morali posvetiti v bodoče veliko več naših naporov.

Dušan Burger

ZANIMIVOSTI

Kombinat „Teteks“ investira v obrat regeneracije prediva. Vlaganja 600 Mio din, kapaciteta 1200 ton. Predelava lastnega odpadka **tkanin in odpadki drugih tovarn**. Supstitut za uvoz volne.

BV Maschnefabriek BOA – Holland je podpisala pogodbo s Sovjetsko zvezo za dobavo 60 obratov za predelavo starega papirja v vrednosti 11 Mio guldov po sistemu „Ključ v roke“.

Predvideva se **eksplozija cen jekla**. Ocena ameriškega vrhunškega eksperta. Opozarja tudi na izredno podražitev jeklenega vložka in uporabnih odpadkov jekla in železa:

1982	62 \$
1983	68 \$
1984	110 \$
1985	130 \$
1986	160 \$ za dolgo tono

Zahodno nemška firma Pallman je začela izdelovati Plast-aglomerator za regeneracijo odpadnih poliesterskih, poliamidnih in polipropilenskih vlaken. Vlakna regranulirajo brez tehničnih poškodb.

V Zahodni Nemčiji Wirchung postavljen nov 2.000 KW šveder za avtomobile in belo tehniko. 35 avtomobilov (35 ton) pločevine na uro. Pred tem že 28 naprav s kapaciteto 1 mio ton. Izkoriščena v zadnjih letih 90 %.

Tovarna TEMA FORG – Madžarska: tekstilne odpadke sintetičnih vlaken obdela z enostavnim kemičnim postopkom, poveča moč vpijanja in vezanja maščob, kakor tudi omočljivosti in jih nato lahko uporabljajo za čistilne krpe. (Postopek ni opisan).

Vir: EKOS – TANJUG

Rafael Kravcar

DELEGATSKE ODNOSE MORAMO STALNO UTRJEVATI

Za nami je že polovico tretjega mandata delegacij za zbor združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti. Čeprav lahko ugotovimo, da se delegatska razmerja utrjujejo, smo še vedno priče različnim slabostim. Zato je razumljivo, da imamo v vseh programih Socialistične zveze delovnega ljudstva, sindikalnih organizacij, zvezi komunistov in drugih organizacijah na prvem mestu zapisano nalogo, ki jo običajno imenujemo „spremljanje in utrjevanje delegatskega sistema“. Gre torej za obsežno nalogo, ki dokaj obvezuje. V času zaostrenih pogojev gospodarjenja in življenja pogosto naletimo na malodušje. Neredko slišimo neutemeljen očitek, da je temu stanju kriv tudi delegatski sistem in da delegati nimajo zadostnega vpliva na dogajanja. Zato se pri delegatih poraja mlačnost in nezainteresiranost za delo. Prevladuje občutek nemoči, nepomembnosti, preobremenitev delegatov. Vse to torej terja stalno spremljanje in ocenjevanje delovanja delegatskega sistema, da na podlagi ugotovitev nato natančneje opredelimo naš program za nadaljnje delo. Ta namen ima tudi ta prispevek.

ORGANIZACIJA DELEGACIJ PRI DINOSU

Na volitvah 11. marca 1982 smo izvolili v naši delovni organizaciji delegacije za zbornice združenega dela, družbenopolitične skupnosti in delegacije za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti. Način volitev je določen z zakonom; kjer je zaposlenih več kot 30 delavcev, volijo delegacije v DPS — zbor združenega dela in v samoupravne interesne skupnosti. Za SIS imamo

posebne, združene ali splošne delegacije. Povsod tam, kjer pa je zaposlenih manj kot 30 delavcev, se volitve ne opravijo, pač pa funkcijo delegacije opravljajo vsi delavci. Zato imamo pri nas takole organizirane delegacije:

Za zbornice združenega dela imamo delegacije v:

- Delovni skupnosti skupnih služb,
- TOZD Priprava odpadnih surovin v Ljubljani,
- Celju in
- Mariboru.

Za samoupravne interesne skupnosti:

- na Delovni skupnosti 2 združeni delegaciji,
- TOZD Priprava odpadnih surovin v Ljubljani, 2 združeni delegaciji,
- v Celju in Mariboru je izvoljena splošna delegacija,
- prav tako pa tudi v TOZD Regeneracija tekstila, v TO Ljubljana in TO Maribor.

Vse druge poslovalnice in skladišča niso volile delegacij (ker je pri njih zaposlenih manj kot 30) in vsi delavci opravljajo funkcijo delegacij. Vsi pa se združujemo v konference delegacij in te potem delegirajo delegata na sejo posamezne skupščine. V Ljubljani je sedež ene takih konferenc delegacij za samoupravne interesne skupnosti pri TOZD Priprava odpadnih surovin. Ocena dela te konference je bila podana v prejšnji številki našega glasila. Daje nam osnovo, na podlagi katere lahko naredimo oceno za vse delegacije.

Na Delovni skupnosti skupnih služb pa ima sedež konferenca delegacij za zbor združenega dela v občini Ljubljana Bežigrad.

Na prvi pogled je videti, da je to težko razumljiva organiziranost, toda če imamo v svoji sredini določen aktiven odnos do dela delegacij, potem ni nikjer težav. Če pa

se odgovornosti ne zavemo, potem se najraje in najlaže izgovarjamo na vse

drugo, da s tem odvrnemo odgovornost, ki je na naši strani.

V DELEGATSKIH ODNOSIH MORAMO UTRJEVATI MEDSEBOJNO POVEZANOST

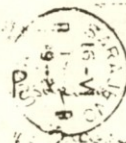
Pri analizi delovanja delegatskega sistema moramo vedno izhajati iz predpostavke medsebojne odvisnosti in povezanosti, tako delegacij, samoupravnih organov (zbornice delavcev in delavskega sveta) in družbenopolitičnih organizacij. Delegat namreč ne more nastopati s svojim lastnim stališčem do problemov, ampak s stališčem delega-

cije. Stališče delegacije pa v večini primerov ni njeno lastno, pač pa samoupravnih organov, v nekaterih primerih pa celo zbora delavcev. Na ta način se namreč krepi odgovornost sprejemanja sklepov in odločitev, istočasno, kar ponavadi vsi pozabljamo, pa se s tem utrjuje odgovornost do izvrševanja sprejetih sklepov. Ker pa marsikdaj in v večini primerov odgovornost po-

DINOS

61000 LJUBLJANA
Titov 118

Pozdrav so nam poslali učenci iz Ljubljane, razglednica je iz Splita, poštna stampiljka na njej pa iz Sarajeva

tušis komar-zagreb

stavljamo v ozadje, nastopijo težave, za katere pa običajno krivimo druge.

To je gotovo ena glavnih zavor v počasnem uresničevanju postavljenih ciljev.

Med ostalimi problemi in težavami naštejmo še nekatere: delo delegacij preradi nalagamo le nekaterim delegatom, tako je nekako polovica vključenih v razpravo. Zelo redko o gradivih razpravljajo delavci na zborih ali na delavskem svetu, kar bi moralo posebej veljati za oceno gospodarjenja v občini. Namen ocene gospodarjenja v občini je prav ta, da se osvetlijo in analizirajo širši cilji družbene skupnosti, tu pa ima svoje mesto in vlogo vsaka posamezna delovna in temeljna organizacija. Žal se namreč celotna problematika gleda skozi ozke interese. Pogosto namreč slišimo besedo, da moramo povečevati družbeno produktivnost. To pomeni, da moramo gledati rezultate povezano, ne pa posamezno, ker so velikokrat razlike glede uspešnosti, če to gledamo skozi očala TOZD ali DO ali pa v okviru občine in panoge.

Ob tem velja opozoriti še na nekatere druge probleme. Med te gotovo sodi dokaj obsežno in pogosto slabo razumljivo gradivo, ki ga morajo prečitati delegati. Kljub opozorilom delegatov, da je treba to poenostaviti in zmanjšati, nismo prišli dlje od ugotovitev in predlogov. Nimalokrat smo tudi v časovni stiski in to je razlog za slabo obravnavo. Pogosto pa o gradivu sploh ne razpravljamo. To ima za posledico, da delegat ne more sodelovati in se seje udeležuje zgolj formalno. S tem pa se tudi pretrga zveza za povratno informacijo, ki običajno izostane. Razumljivo, da tako tudi ne moremo pričakovati tistih učinkov, ki bi lahko bili. Ker pa menimo, da smo pri vsem tem nemočni, pa kot opravičilo navajamo, da je delegatski sistem odločanja neučinkovit in podobno.

Delegati imajo pogosto tudi premalo pomoči od strokovnih služb. Zahtevnost gradiv je pogosto takšna, da

so povprečno strokovno usposobljenemu delegatu nerazumljiva. V takem primeru so strokovne službe dolžne delegatom gradivo pojasniti. Tako je tudi večkrat bilo, vsaj takrat, ko je delegacija to zahtevala, še vedno pa premalo.

Ko govorimo o tem, da so sindikalne organizacije dolžne nuditi potrebno pomoč delegacijam, tu ne mislimo samo na to, da bi imeli delegati dolžnost poročanja o delu, pač pa, da o določenih vprašanih sindikat ali delavski svet organizira in vodi razpravo ter sprejme ključke in predloge, s katerimi bi potem delegati nastopali. Ko torej ocenjujemo delo, naj bo naša ocena usmerjena v ugotovite in pregled, kaj je vsak izmed nas opravil skladno s svojo dolžnostjo. Le povečana aktivnost vseh dejavnikov lahko prispeva k izboljšanju. Pred nami je še polovica mandata, zato je prav, da napravimo povsod oceno in jo obravnavamo na vseh organih. Dopolnimo tudi naš program aktivnosti in tako prispevajmo svoj delež k izboljšanju. To je važno zato, ker običajno proti koncu mandata naša učinkovitost in zavzetost popusti,

Mičo, delavec na skladišču v Ljubljani je redko dobre volje

to pa potem vpliva na to, da se morajo delegati, ki jih izvolimo, na novo začeti ukvarjati z nalogami, katere smo dolžni opraviti mi.

vati, ker so zaposleni samo 4 delavci in delajo v dveh izmenah in da dela ne morejo zapustiti. Ostale delegacije se niso opravičevale; ko pa so bile sindikalne organizacije opozorjene na to, da se delegati ne udeležujejo sej, so sporečili, da je premalo število zaposlenih razlog za neudeležbo.

Seje konference delegacij so bile kljub izostankom vedno sklepčne, ker se je sklepčnost ugotavljala po številu delavcev, ki jih delegati zastopajo. Delegat, ki je bil delegiran na sejo zboru združenega dela, se je seje vedno udeležil, razen ene, ker je bil službeno zadržan in je za to zadržanost zvedel po tem, ko je bil delegiran (Kurivoprodaja).

Naš delegat je v razpravi na zboru združenega dela razpravljaval 16-krat. Tu ne moremo govoriti o posebni aktivnosti, ugotovimo pa lahko, da je večina delegacij razpravljala o gradivu in tudi sprejela stališča do njega.

(Nadaljevanje na str. 12)

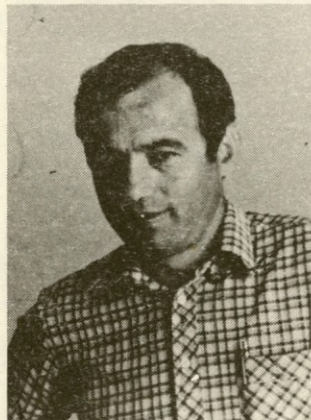
KONFERENCA DELEGACIJ ŠT. 24 ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA BEŽIGRAD

Kot smo že omenili na začetku, je sedež te delegacije pri naši delovni skupnosti. V konferenco se združuje 11 delegacij, in to: naše 3, Kurivoprodaja, Medex, Mladost, predstavništvo Ljubljana, Naprijed Zagreb — predstavništvo Ljubljana, OBNOVA Osijek — predstavništvo Ljubljana, BE—KO, poslovalnica Ljubljana, ASTRA, poslovalnica Ljubljana in Državna založba Slovenije. Konferenca delegira enega delegata v zbor združenega dela.

Konferenca je imela v tem mandatnem obdobju 26 sej. Na vseh sejah so bili navzoči delegati delovne skupnosti in TOZD Priprava odpadnih surovin. Na dveh sejah sta opravičeno izostali delegacija Regeneracija tekstila in Medex, na petih sejah pa Kurivoprodaja. Delegacija Naprijed je bila navzoča na 7 sejah, Obnova Osijek na 9 sejah, Državna založba pa na 11 sejah. Ostale delegacije se sej niso udeleževale s tem, da se je ASTRA opravičila, da se sej ne more udeleževati,

JOŽE MESTNIK, VODJA PODROČJA EOP

(ELEKTRONSKE OBDELAVE PODATKOV)

JOŽE MESTNIK je prišel v Dinos iz Metalke, kjer je od leta 1981 vodil sektor za razvijanje uvajanja informacijskih sistemov. Rojen je 23. januarja 1950 v Stični,

kjer tudi stanuje. Je poročen in ima štiri otroke.

Končal je fakulteto za naravoslovje, in sicer fiziko — pedagoško smer. Njegova prva zaposlitev je bila v osnovni šoli Stična, kjer je kot profesor fizike 3 leta poučeval ta predmet. Nato je bil eno šolsko leto predavatelj v Poklicni kovinarski šoli v Domžalah, takoj nato, to je bilo leta 1975, pa je dobil zaposlitev na Inštitutu Jožefa Štefana, kjer se je kot programer začel ukvarjati z računalništvom.

Od leta 1979 do 1981 je delal v republiškem računalniškem centru, in sicer pri organizaciji programiranja računalniških obde-

lav. Leta 1981 je šel k Metalci in od tam k nam.

Tovariša Mestnika smo vprašali, kaj trenutno dela v zvezi z uvajanjem novega sistema obdelave podatkov oziroma kakšno je trenutno stanje v Dinosu na področju avtomatske oziroma elektronske obdelave poslovnih podatkov. Dobili smo naslednji odgovor:

„Z Iskro smo podpisali pogodbo o nabavi dveh standardnih paketov — saldakonti in glavno knjigo. Za druga dva paketa, ki obdelujeta področja osnovnih sredstev in osebnih dohodkov, pa je podpisala pogodbo Univerza Edvarda Kardelja. Paket pomeni sklop programov, ki rešujejo določen sklop poslovnih problemov oziroma podatkov.

Dobili smo že potrebno dokumentacijo in programe, ki pa jih naše računovodstvo še ne more uporabljati, ker so se pojavile tehnične težave. Naša trenutna naloga je, da te programe predelamo na sistem, ki teče na DEC-u. ISKRA-DELTA

ima namreč drug sistem. Največ težav prilagajanja je na področju baze podatkov. V paketih ISKRA-DELTA je uporabljen „TOTAL“, mi pa imamo „1022“.

Časovna perspektiva? Paket, ki zajema glavno knjigo in saldakonti, ima 74 programov. Izkušnje povedo, da predelava vsakega programa zahteva 1 teden časa. En človek, en program, en teden. Naše področje pa dobi še enega delavca. Razpis je zaključen. To pomeni, da predelava ne bo trajala 74 tednov, temveč približno pol manj, to je kakšnih 9 mesecev. Če bomo zelo pridni, bodo prihodnje leto v mesecu marcu ti programi predelani.

Po uvedbi Iskrinega sistema sledi faza — paralelni tek. To pomeni šolanje, preverjanje podatkov, preverjanje, če je to, kar dobivamo, tisto, kar smo želeli, iskali. Ta faza začne teči po marcu 1985. Mi upamo, da bo ta faza precej krajša, kot pove praksa. Ugotovili smo namreč, da uveljavljeni sistem odgovarja tudi nam, našim potrebam. S.K.

(Nadaljevanje s str. 11)

Naša konferenca delegacij ima tudi svojega delegata v skupini delegatov, ki delegira delegate v zbor občin skupščine SR Slovenije. Prav gotovo je na aktivnost naših

delegacij v konferenci delegacij vplivalo tudi to, ker je naša odgovornost za delo večja od drugih, saj se delo konference običajno ocenjuje po sedežu.

DELO TERJA USPOSOBLJENE KADRE

Vsako delo zahteva določeno usposobljenost, kar velja tudi za delegate. Zato bo uspešnost dela odvisna od tega, kako bodo delegati kos nalogam, za katere ugotavljamo, da jih je veliko. Ena od oblik pomoči je tudi izobraževanje, ki je organizirano v okviru socialistične zveze. Žal pa moramo ugotoviti, da zanj delegati niso zainteresirani in vzamejo to za preveliko breme. Krivični bi bili do delegatov, če ne bi priznali, da so programi preveč togi in je to gotovo tudi razlog za neudeležbo. Enake težave, kot smo jih glede udeležbe navedli pri konferenci delegacij, št. 24, so tudi pri nas, kajti veliko naših enot ima tudi manjše število zaposlenih, zato je posameznih preobremenjen in svojih delegatskih dolžnosti ne opravlja. Prav bi

bilo, da taka enota ta odnos uredi s konferenco delegacij tako, da se opraviči, sodeluje pa takrat, ko so s posameznimi odločitvami prizadeti tudi njihovi interesi. Tedaj je nujno sodelovati, ker sicer kasneje nastopajo težave.

Ob tem razmišljanju naj torej zaključimo z mislijo: Učinkovitost delegatskega sistema bo odvisna od zavzetosti nas vseh, v prvi vrsti pa od povečane odgovornosti. Delegatski sistem je učinkovit povsod tam, kjer so urejeni samoupravni odnosi, kajti samoupravljanje moramo gledati kot celotni sklop medsebojnih odnosov.

Tone Pešec
predsednik konference
delegacij
št. 24

ŽREBANJE NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 133

Za križanko št. 133 je uredniški odbor glasila dobil vsega 10 rešitev. Pravilne rešitve je žrebala komisija v sestavi: Breda Ribarič, Nada Laborec, Cveta Meden in Stane Koman. Izžrebanih je bilo naslednjih osem pravilnih rešitev:

Nada Laborec, DSSS
Marija Garič, DSSS
Breda Ribarič, DSSS
Angela Arko, upokojenka iz Ljubljane
Jožica Grajzer, Kranj
Vladimira Šušteršič, DSSS
Marjeta Mavrič, DSSS
Ciril Dobravec, upokojenec iz Ljubljane.

Izžrebanci dobijo nagrado po 100,00 din.

ČESTITAMO!

Rešitve nagradne križanke št. 134 pošljite najkasneje do 20. septembra. Rešitve pošljite na naslov: Dinos, Uredniški odbor glasila, Ljubljana, Titova 118. Rešitev lahko napišete na dopisnico, in sicer vodoravne besede.

STALIŠČA IN OCENE ČLANOV ZK V LJUBLJANI

Osnovna organizacija ZK TOZD POS, ki vključuje tudi člane ZK TOZD RET v Ljubljani, je imela sejo v juniju mesecu. Navzočih je bilo 16 članov, dva pa sta manjkala. Obravnavali so izvajanje gospodarske stabilizacije v obeh naših tozdih in delo naših delegacij. Sejo je vodil sekretar, Vojin Djuro.

Najprej so člani poslušali informacijo, kako je z združitvijo Papirservisa in Tekstilke z Dinosom. Papirservis še naprej odklanja našo pobudo po združitvi, kljub podpori, ki jo daje združitvi medobčinska gospodarska zbornica in predstavnik Gospodarske zbornice iz občine Ljubljana —Moste, kjer je sedež Papirservisa.

Malo drugače je s Tekstilko. Načelno je za združitve, toda zadnji čas njeni predstavniki ne prihajajo na sestanke, dogovorjene v ta namen. Tudi to združitve podpira medobčinska gospodarska zbornica.

Potem so obravnavali šest temeljnih točk za stabilizacijo gospodarstva, omišljenih na razmere v naši delovni organizaciji. Povzete ocen je takšen:

— Nova razbremenitev gospodarstva se še ne izvaja, lanska razbremenitev pa nam je v letošnjih prvih

petih mesecih povečala dohodek za 106 milijonov dinarjev.

— Enotnega žiro računa za oba tozda, DSSS in DO zaenkrat ne potrebujemo, ker s plačevanjem kakršnihkoli obveznosti iz naših dosedanjih žiro računov nimamo nobenih težav.

— V petih mesecih smo opravili 48,5 % planiranega izvoza, kar je v skladu s predvidevanji. S področja uvoza smo poravnali samo lanske obveznosti.

— Sprejeli smo program in ukrepe za uspešnejšo poslovno in delovno organiziranost. Oboje se uresniču-

je. Aktivnosti v tej smeri se nadaljujejo.

— Ocena poslovnih uspehov v prvem polletju v primerjavi z letnimi načrti je pozitivna. Zelo dobre rezultate dosegamo pri jeklenih odpadkih in barvnih kovinah, slabše pa pri papirju, steklu in gumi.

— Glede odkupnih in prodajnih cen, ki se prosto določajo, so nastopile težave v TOZD RET. Republiška skupnost za cene ni potrdila novih cen, toda TOZD RET bo vztrajal pri predloženih cenah predvsem zato, ker sedanje cene povzročajo prevelik

odliv tekstilnih odpadkov iz Slovenije v druge republike.

Nazadnje je tekla razprava o delu naših in drugih delegacij, ki so priključene k nam. Naše delegacije so nasproti drugim, ki se sestankov sploh ne ali pa zelo redko udeležujejo, primerno aktivne. Potrebno bo pripravljati krajše izvlečke iz preobilnega gradiva za delo delegacij. Odprta vprašanja o delu delegacij niso enostavna, zato naj sekretariat osnovne organizacije predloži na naslednji seji svojo oceno dela delegacij v ponovno razpravo.

Po zapisniku

STALIŠČA ČLANOV ZK V MARIBORU IN BOHOVI

Člani ZK poslovne enote TOZD POS v Mariboru in tekstilnega obrata TOZD RET v Bohovi imajo eno, skupno osnovno organizacijo zveze komunistov. Poleg ustanovne seje so imeli letos še 3. Zadnje 3 seje so bile v mesecu aprilu, juniju in juliju. Osnovna organizacija šteje sedaj 11 članov. Sej se redno udeležuje 7 do 8 članov ZK.

Obravnavali so pobudo predsedstva CK ZK Slovenije o spodbujanju inventivne de-

javnosti v delovnih organizacijah. Izrekli so se za poenostavitev naših dveh pravilnikov o tej dejavnosti in zlasti za to, da bi bil postopek nagrajevanja za inovacije in izboljšave hitrejši. V krajevnih skupnostih so se začeli ustanavljati sveti zveze komunistov. Naši člani ZK iz Maribora in Bohove so se odločili, da bo njihovo osnovno organizacijo v svetu ZK tamkajšnje krajevne skupnosti zastopal Franc Šenveter.

Pri obravnavi obrambnih načrtov poslovne enote in tekstilnega obrata so se zavzeli za stalno pregledovanje načrta zaradi odstranjevanja ugotovljenih pomanjklivosti in kadrovskega izpopolnjevanja. Podprli so odločitev za strokovni nadzor gasilskih aparatov in pobudo za ponovno protipožarno usposobitev vseh delavcev v tekstilnem obratu. Zadolžili so se za ostrejši nadzor nad tujimi osebami, ki bi se zadrževale v njihovih proizvodnih prostorih in nad kajenjem v njih.

Pri oceni poslovanja, kar so obravnavali dvakrat, so ugotavljali, kaj je pripomoglo k

dobrim rezultatom in kaj škodilo. Poslovalnica ima velike težave z vagoni za odpremo sekundarnih surovin. V mesecu maju so namesto 41 vagonov dobili samo 9 in zato niso mogli uresničiti mesečnega plana. Tudi zaloge se jim zato povečujejo.

Obravnavali so tudi ukrepe TOZD POS za boljše poslovanje in organiziranost, zlasti tiste, ki se nanašajo na evidenco o porabi goriva in avtogum. Menili so, da nekateri novi formularji niso potrebni in da se ne bi smelo administrativno delo preseliti iz skupnih služb v delovne enote, ki naj bi še naprej ostale le operativne enote. Alojz Založnik, ki je sekretar osnovne organizacije ZK v Mariboru, je člane informiral o delu 2. seje občinskega komiteja ZKS Maribor — Tezno in o delu 2. seje I. akcijske konference ZKS DO Dinos.

O tem, kje naj bo vključen delavec Dinos — član ZK, ali v KS kjer stanuje ali v Dinosu, so se izrekli za vključitev v osnovno organizacijo ZK v Dinosu, saj je vseeno lahko aktiven tudi v krajevni skupnosti.

Po zapisnikih.

Z žrebanja prejetih rešitev križanke št. 133

VSAK OBČAN - ZAŠČITNI KOMPLET

Na osnovi **Odloka o minimumu sredstev** (Uradni list SFRJ, št. 3/83) so vsi odrasli občani po zakonu obvezni, da do leta 1990 nabavijo zaščitni komplet.

Ta komplet vsebuje: zaščitno masko, zaščitno ogrinjalo in pribor za osebno dekontaminacijo.

Delavci Dinosa, ki bodo zaščitna sredstva kupili individualno, jih lahko kupijo v trgovini Astra v Ljubljani. V primeru, da bo potrebno večje število kompletov, bi le-te zagotovili v dogovoru s trgovsko organizacijo. Vsem, ki so razporejeni na podlagi delovne obveznosti v vojni, v enote CZ, nabavljajo zaščitno opremo organizacije, ki jih imajo v razporedu.

Zaščitne maske so v treh velikostih. Na razpolago bodo tudi otroške zaščitne maske.

Da bi bili člani kolektiva bolje seznanjeni z namembnostjo in z uporabo zaščitnih sredstev, bo v nadaljevanju pojasnjeno, s čim in kako lahko sovražnik deluje na človeka, da bi ga onemogočil za upor.

V morebitni vojni se namreč poleg klasičnega orožja predvideva tudi biološko orožje za množično uničevanje — jedrsko, biološko in kemično.

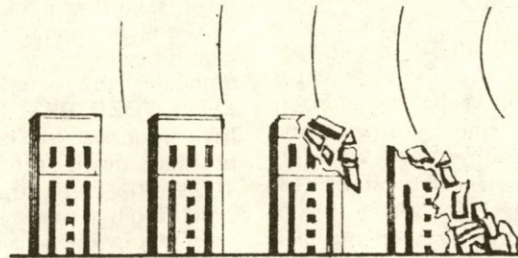
JEDRSKO OROŽJE

Učinek jedrskega orožja je trojen: udarni, toplotni in radioaktivni.

Udarni učinek jedrskega orožja se kaže v obliki udarnega vala, ki se širi v vse smeri od središča eksplozije in pred seboj uniči vse. Prav tako ruši povratni val vse, kar je slučajno še ostalo. Pri jedrski bombi z močjo 20 KI traja udarni val približno 10 sekund. (Moč 20 kilotonov je enaka eksploziji 20.000 ton navadnega eksploziva TRT — trinitrotoluola).

Toplotno stanje nastane v ognjeni obliki. Je kratkotrajno, širi pa se s svetlobno hitrostjo. Takoj ob eksploziji je temperatura več mili-

jonov stopinj. Po prvi stotinki sekunde se zmanjša na 300.000 stopinj, čez sekundo na 7.000 stopinj Celzija, po treh sekundah pa toplotnega sevanja pri eksploziji bombe praktično ni več.

Učinek udarnega vala na objekti

Po eksploziji se začne radioaktivno sevanje: sproščajo se gama žarki, nevtroni, beta delci in manjše količine alfa delcev. Zaradi nevtronov se pojavi inducirana radioaktivnost. Snovi ali predmeti, na katere naletijo nevtroni, postanejo radioaktivni.

Zaščitni položaj v jarku

Udarni val ubija živa bitja, ruši objekte in uničuje materialne dobrine.

Toplotni učinek povzroča požare in opekline, svetlobni blisk pa začasno oslepi člo-

Zavetje za zidom

veka. Vsa gorljiva sredstva, oddaljena 3 km od ničelne točke, zoglenijo, medtem ko se les vžge v razdalji 1,5 km. Radioaktivno sevanje povzroči pri ljudeh in živalih

posebno radiacijsko bolezen; objekti, orožje, predmeti, zemljišče in hrana pa postanejo radioaktivni.

Prejeta količina sevanja, ki ga vpije človeško telo, je doza sevanja, ki jo merimo z rentgeni (r).

Zaščitni položaj na odprtem prostoru

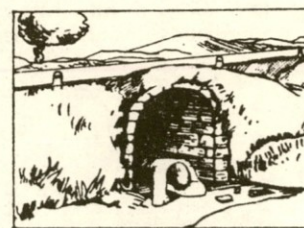

Na odprtem prostoru nas nekoliko varuje že majhna vzpetina

V stavbi ležemo na tla ob steni

Začetno radioaktivno sevanje nastane v trenutku eksplozije in traja 1 minuto. Najbolj so nevarni nevtroni in gama žarki. Gama žarki prodre skozi zrak 2 do 3 km daleč skozi obleko, živa bitja in skozi razne materiale.

Tudi manjši cestni podhod nas dobro varuje

Pri prehodu skozi telo povzročajo razpad molekul v celicah in s tem hude poškodbe.

Nevtroni prodre skozi zrak 800 m daleč.

Z oddaljenostjo se zmanjša jakost sevanja.

Ozračje je polno delcev alfa in beta, ki padajo kot prah in kontaminirajo okolico.

BIOLOŠKO OROŽJE

Biološko orožje povzroča bolezni ljudi, živali in rastlin. Te bolezni za krajši ali daljši čas onesposobijo na tisoče ljudi, veliko pa jih tudi umre. Ko je bolezen mimo, ljudje bodisi popolnoma ozdravijo ali pa ostanejo invalidi raznih stopenj. Biološko orožje ne učinkuje takoj, temveč čez nekaj časa — odvisno od inkubacijske dobe oziroma količine, vrste bioloških agensov, načinov prodiranja v telo itd.

KEMIČNO OROŽJE

Kemično orožje učinkuje na živa bitja strupeno in kontaminira predmete, zemljišče ter objekte. Kontaminacija posredno prizadene ljudi s tem, da ne morejo uporabljati tistega, kar je kontaminirano tako dolgo, dokler ni odpravljena dekontaminacija. Bistvo kemičnega orožja so kemične snovi, znane pod imenom bojni strupi. Po kemični sestavi in delovanju ločimo: dražljivce, dušljivce, krvne bojne strupe, mehurjevce, živčne bojne strupe, strupe VX in VF, psihične bojne strupe in še druge kemične snovi.

NEUSTREZNO VAROVANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA NA PE NOVO MESTO

Na 42. seji Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto je bila obravnavana naša delovna enota v Novem mestu zaradi varovanja družbenega premoženja.

Sekretar sekretariata za notranje zadeve Adolf Zupan je podal poročilo o stanju na naši DE in zahteval, da se ustrezno ukrepa proti malomarnemu odnosu odgovornih oseb do družbenega premoženja v DO DINOS. Postavil je tudi zahtevek, da se takoj izvede varovanje na DE. Če ne bo poskrbljeno za izvedbo potrebnih ukrepov za varovanje materialnih dobrin, bo predlagal, da bo republiški sekretar za notranje zadeve, po členu 282 Zakona o splošni ljudski obrambi in po 49. členu Zakona o notranjih zadevah Uradni list, št. 28/80, določil organizacijo varovanja. Poleg pomanjkljivosti v zvezi z varovanjem družbenega premoženja naj se v

Bojni strupi delujejo bodisi v trenutku, bodisi čez krajši in daljši čas. Posledice so smrt ali razne stopnje zastrupitve.

ZAŠČITA

Najzanesljivejše znamenje jedrske eksplozije je slepilni svetlobni blisk. Iz razžarjenega zraka nastane ognjena krogla rdečkasto oranžne barve. Ta krogla se dviga in širi ter po nekaj sekundah neha svetiti. Razvije se jedrski oblak, ki je podoben gobi. Poleg teh vidnih pojavov je za jedrsko eksplozijo značilen zelo močan zračni udarec, podoben močnemu viharju, nato sledi pok, podoben udarcu strele in grmenju, ki jo spremlja.

Franc Gogala
(se nadaljuje)

čim krajšem času opravi še naslednje:

– prouči naj se ponovno delovni čas na DE Novo mesto, da bo občan lahko v prostem, ne pa v delovnem času, oddal koristne odpadne surovine na skladišču,

– ograja okrog skladišča naj se uredi tako, da bo Romom in drugim občanom otežkočen dostop izven delovnega časa,

– skladišče naj se uredi tako, da bo videz DE še posebej pa del, ki meji na železnico, drugačen.

Tovariš Črv, pomočnik komandirja PM Novo mesto je poudaril, da predstavniki Dinosa o kaznivih dejanjih PM obveščajo le formalno, zelo malo pa storijo, da bi pomagali pri odkrivanju storilcev in ne naredijo ničesar, da bi taka kazniva dejanja na ustrezen način preprečili. Prav tako tudi odgovorna oseba na DE ne pozna njega in obratno. IS Skupščine občine je bil seznanjen tudi s poročilom PE Novo mesto, v katerem piše, da je ograja okrog skladišča na več mestih pretrgana in je dostop do odpadnih materialov v popoldanskem in nočnem času lahak.

Ker je po odpadnih kovinah vse večje povpraševanje, se zadnja leta Romi vse več ukvarjajo z zbiranjem odpadnih kovin, je povedal pomočnik komandirja PM Novo mesto. Kovine pridobivajo tudi s kaznivimi dejanji, tako da jih kradejo delovnim organizacijam in zasebnikom. Tako pridobljene odpadne kovine v glavnem prodajajo Dinosu. Večkrat je že na prvi pogled očitno, da so prinesli nove, nerabljene kovine v različnih uporabljenih oblikah (kablji, plošče itd.), ki jih Romi nameno-

ma poškodujejo. V sumljivih primerih nas delavci Dinosa kljub našim večkratnim opozorilom ne obveščajo, pa tudi sami se v takih primerih samozadržito ne obnašamo, ker od prodajalcev ne jemljemo več osebnih podatkov in ne podatkov o izvoru kovin. Tako kot drugje Romi in drugi neznani storilci izvršujejo tatvine in velike tatvine odpadnih kovin tudi v DE Dinos v Novem mestu. V letu 1982 je bila evidentirana ena velika tatvina in ena navadna tatvina v škodo Dinosa, in sicer za 6.598,00 din.

V letu 1983 je PM Novo mesto evidentirala že 6 kaznivih dejanj (4 velike tatvine in 2 navadni), s katerimi je bilo družbeno premoženje, s katerim upravlja Dinos, oškodovano za 30.441,00 din.

V letu 1984 do 22.3.1984 je evidentiranih že 12 kaznivih dejanj, od tega 11 velikih tatvin in eno navadno, kar je za 100 % več kot v vsem letu 1983. S tem je bilo družbeno premoženje, s katerim upravlja Dinos, samo v 3 mesecih leta 1984 oškodovano za 139.102,00 din.

Od leta 1982 do 22.3.1984 je bilo v DE Dinos v Novem mestu izvršenih skupaj 20 kaznivih dejanj, družbeno premoženje pa je bilo oškodovano za 176.141,00 din. Sama vsota, za katero je družbeno premoženje oškodovano, ni velika; ob dejstvu, da je to majhna DE, pa je razmeroma velika. Kazalci gibanja kriminalitete na škodo te DE ob pogoj, da ne bo storila ničesar, da bi premoženje bolje varovala, kažejo na to, da bodo taka kazniva dejanja še bolj porastla. Po

odpadnih kovinah je namreč vse večje povpraševanje. Vsa kazniva dejanja so storjena izven delovnega časa DO, ko je storilec ovira le žična ograja.

Rečeno je bilo, da predstavniki DO oziroma DE ta problem ocenjujejo le z ekonomskega vidika, češ da bi jih fizično varovanje družbenega premoženja stalo več, kot jim je povzročene škode s kaznivim dejanjem. Ker pa je lastnina, s katero upravljajo, ne samo last DO, temveč predvsem družbena, so jo dolžni varovati.

Po obrazložitvi naših stališč stanja ter urejenosti na področju varovanja družbenega premoženja in podružbljanj družbene samozadržite je IS SO Novo mesto sprejel naslednje sklepe:

– IS zahteva, da DO DINOS takoj pristopi k odpravi vseh pomanjkljivosti varovanja družbenega premoženja in da poda v mesecu septembru na seji IS poročilo,

– DO DINOS mora poskrbeti za odpravo neodgovornega odnosa do družbenega premoženja,

– odgovorna oseba mora poskrbeti za boljše urejenost odkupnega mesta, – skladišče je potrebno urediti tako, da bo videz proti železnici spremenjen, – urediti je potrebno ograjo in

– proučiti delovni čas v Novem mestu, da bo prilagojen potrebam občanov. DO DINOS ima od IS SO Novo mesto vso podporo za ureditev DE Novo mesto, zato naj DO skupaj z Zavodom za družbeno planiranje išče tudi ustrezno novo lokacijo ob železnici, sedaj, ko je še možno izbrati in ne potem, ko bo zazidalni plan že narejen. Za odkupna mesta: Straža, Dvor in Šentjernej naj DO skupaj z Zavodom za družbeno planiranje izdelata ustrezno študijo in pridobita ustrezno dokumentacijo.

Franc Gogala

KADROVSKE ODLOČITVE IN SPREMEMBE V I. POLLETJU 1984

V naši delovni organizaciji so tudi vodje poslovnih enot TOZD POS postali delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, zato je potrebno vsaka 4 leta opraviti razpis za opravljanje njihovih del in nalog tako, kot je to določeno za direktorja obeh naših tozdov, vodje področij dela v DSSS in za direktorja delovne organizacije. Letos 10. aprila 1984 je bil po tem načelu prvič objavljen razpis za opravljanje del in nalog vodij vseh poslovalnic TOZD POS in odslej bo tak razpis objavljen vsaka 4 leta.

Za ta razpis je delavski svet TOZD POS imenoval tričlansko komisijo, vanjo pa sta prišla tudi dva delavca, ki ju je imenovala sindikalna konferenca Dinosa. Rok za vlaganje ponudb je bil 15 dni in je potekel 25. aprila 1984.

Za 11 razpisanih del in nalog vodij poslovalnic se je prijavilo 46 kandidatov. Prijavili so se tudi vsi dosedanji vodje. Razpisna komisija je ugotovila, da 16 kandidatov ne izpolnjuje razpisnih pogojev ali pa niso predložili ustrezne dokumentacije.

Vse vloge je dala osnovnim organizacijam sindikata Dinosa, ki so dale podporo posameznim kandidatom.

Na 4. seji je razpisna komisija sprejela predlog, katerega kandidata naj delavski svet TOZD POS imenuje za vodjo določene poslovalnice.

Delavski svet TOZD POS je na 17. seji, dne 14.6.1984, na predlog razpisne komisije sprejel sklepe, da se za vodje delovnih enot oziroma poslovalnic v Mariboru, Kopru, Kranju, Slovenskih Konjicah, Brežicah, Trbovljah in Novem mestu imenujejo dosedanji vodje.

Naslednji sklep je bil, da se dosedanje vodje poslovalnic v Novi Gorici, Pivki in Celju imenuje za vršilce dolžnosti vodij, in sicer za dobo 6 mesecev.

Sklenil je tudi, da se za vršilca dolžnosti vodje poslovalnice v Kočevju, za 6 mesecev imenuje Franca Premrla, dosedanjega delavca te enote.

Nov vodja poslovalnice je bil imenovan le v Ljubljani. To je Cveto Rovšek, stanojoč v Kranju.

Za vse delovne enote, kjer so bili imenovani vršilci dolžnosti vodij, je delavski svet TOZD POS sprejel tudi sklep o ponovnem razpisu.

PRIŠLI K DINOSU

Pri vodjih delovnih enot TOZD POS ni veliko sprememb. Na novo bo združeval delo pri nas le vodja poslovalnice v Ljubljani, Cveto Rovšek. Poleg njega pa sta v letošnjem prvem polletju prišla k nam, v DSSS, še dva delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi: Boris Golc in Jože Mestnik. Prvi je vodja področja za računovodstvo in finance, drugi pa področja za elektronsko obdelavo podatkov.

O Golcu smo pisali v prejšnji številki našega glasila, o Mestniku pa pišemo v tej številki.

V nadaljevanju vam sporočamo še imena drugih delavcev in delavk, ki so prišli letos k nam, v Dinos.

DARINKA MESOJEDEC je prišla 1.1.1984 v blagovno knjigovodstvo DSSS, MANUELA PERŠOLJA, ekonomski tehnik, je prišla me-

seca marca v PE Nova Gorica, JOŽE TOPLER in DANILO KRAMLJAK, šofer in skladiščni delavec, sta prišla na skladišče v Dravogradu, JOŽE KRAMAR je kot skladiščni delavec prišel v Novo mesto, LIDIJA ŠČANČAR, blagovna knjigovodkinja, je aprila meseca prišla nadomeščati delavko v Lendavi, DRAGO BREMEC in CVETKO HVALA sta kot skladiščna delavca prišla meseca aprila na skladišče v Novo Gorico, BRANKO BEZNEC se je junija meseca vrnil iz JLA na skladišče v Murski Soboti, ANTON PRVANJE, pripravnik, ekonomist, se je julija meseca zaposlil v DSSS, METOD ZAKOTNIK pa je prišel julija meseca za vodjo skladišča v Škofji Loki.

ODŠLI IZ DINOSA

Seveda pa je nekaj delavcev in delavk tudi odšlo. Na hitro zbrani podatki veljajo za letošnje prvo polletje.

Meseca januarja so odšli: IVAN PETERNEL iz Škofje Loke, DRAGIŠA PETROVIČ, BRANE ISTENIČ in ALENKA KEŠ, vsi iz Ljubljane, IGNAC ŠKRATEK iz Dravograda in MATJAŽ NAGLIČ iz S. Konjic v JLA. Februarja so odšli: JOŽE PETAN iz Brežic in KRISTINA TEŠANOVIČ iz TO Ljubljana, ki je odšla v pokoj.

Marča: DOBRIVOJ KRSTIČ iz Celja in IDA OKORN iz DSSS. Okornova je šla v pokoj.

Aprila: LEONARDA STRAHJA iz Maribora. Šel je v pokoj.

Maja: BENEDIK NEMEC iz Kopra, ki je šel v pokoj, STANE MANCINI iz Ljubljane in AKIJA GAŠI iz Novega mesta.

Junija: ANDREJ VADLJA iz Maribora in JOŽE GOSTINČAR iz Ljubljane, oba sta šla v pokoj.

Iz kadrovske evidence

Naš najboljši jekleni proizvod

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Trinajsta seja DS TOZD RET je bila še v maju mesecu, 14., 15. in 16. seja pa v mesecu juniju 1984. Na teh štirih sejah so obravnavali 20 točk dnevnega reda. Dvakrat so obravnavali nove cene sekundarnih tekstilnih surovin, nadalje so razpravljali o dolgoročnem namenskem posojilu za avtomatsko gašenje vnetljivih tekstilnih odpadkov, pa o dopolnitvi Pravidnika o inventuri in o planskih dokumentih za obdobje 1986 do 1990 ter o drugih zadevah.

DS TOZD RET je potrdil nove cene izdelkov iz sekundarnih tekstilnih surovin, čistilne bombaževine in čistilnih krp iz skupine proizvodov, za katera ni potrebno pošiljati obvestil o cenah pristojnim skupnostim za cene, če je upoštevana projekcija rasti cen Splošnega združenja tekstilne industrije Jugoslavije za leto 1984. Nove cene so v povprečju za 15 % višje od dotodanjih, zajele pa so 10 vrst čistilne bombaževine in 7 vrst čistilnih krp.

Toda kljub temu, da so bile nove cene določene v skladu s predpisi, je Republiška skupnost za cene dala o njih negativno mnenje. DS TOZD RET se je ponovno sestel (16. seja 19.6.1984) in ponovno sprejel enak sklep in obrazložitev kot prvič na 13. seji, dne 28.5.1984.

Zavarovalnica Triglav odobrava kredite, s katerimi se sofinancirajo izboljšave požarne varnosti. DS TOZD RET je na 14. seji (telefonski), ki jo je posvetil samo temu vprašanju, odobril najetje takega kredita v višini 3.000.000,00 din za 3 leta in s 15% obrestno mero. S kreditom se bo obstoječe stanje v TO Bohova in TO Ljubljana požarnovarnostno izboljšalo, tekstilno linijo TEMAFA, v Ljubljani pa se bo opremilo s samodejnimi napravami za gašenje požarov.

Na 15. seji, dne 14. 6.1984 DS TOZD RET so bile sprejete nove višje odkupne cene odpadnih krp, ki jih odkupujemo od občanov, Rdečega križa in društev Zveze prijateljev mladine.

DS TOZD POS je na seji, dne 31. maja 1984 potrdil cenik za odkup odpadnega blaga na skladiščih. Predlog je pripravila strokovna služba, usklajen pa je bil na strokovnem svetu tozda. Novi cenik zajema 30 vrst odpadnega blaga. Cene, ki veljajo za vsa naša skladišča, se lahko glede na tržne pogoje spreminjajo plus – minus 10 %.

Dinos je velik uporabnik avtogum. Da bi te gume kolikor toliko redno prejemale, smo morali sprejeti pogoje, ki jih nudi proizvajalka avtogum – SAVA Kranj. S Savo Kranj smo združili naša sredstva, ki predstavljajo 40 % vsakoletne vrednosti avtogum, katere bomo po našem izračunu rabili. Te so letos znašala 158.403,00 din, katere bo Sava Kranj uporabila kot svoja obratna sredstva. Take pogoje mora Sava Kranj nuditi zato, ker ni dobila odobrene nove višje cene avtogum. S sedanjimi cenami namreč posluje z izgubo. O tem je sklepal DS TOZD POS na 16. seji, junija meseca.

Na skladišču, ki ga imamo v Titovem Velenju, odkupimo toliko starega papirja, da ga je veliko na prostem, kjer je izpostavljen, tako kot delavci, ki z njim delajo, vsem vremenskim prilikam. Naš investicijski plan za to leto pred-

POPRAVEK

V prejšnji številki našega glasila je v informaciji z naslovom NOVI NASLOVI PODROČIJ V DSSS DO DINOS pomotoma izpadlo šesto področje. Prišlo je do tehnične, tiskovne napake. To napako popravljamo tako, da celotno informacijo objavljamo še enkrat.

NOVI NASLOVI PODROČIJ V DSSS DO DINOS

Dne 16.3.1984 je delavski svet DSSS sprejel nov Pravidnik o organizaciji dela in delovnih opravilih Delovne skupnosti skupnih služb DINOS Ljubljana. Drugi člen tega pravilnika določa naslednjih šest področij in en oddelek:

1. – področje za splošne in kadrovske zadeve,
2. – področje za računovodstvo in finance,
3. – področje načrtovanja, analiz in investicij,
4. – področje trženja,
5. – področje tehnološkega razvoja,
6. – področje elektronske obdelave podatkov (EOP)
7. – oddelek notranje kontrole.

Prejšnji pravilnik je določal 3 področja v DSSS:

1. – področje strokovnih in tehničnih opravil za samoupravljanje in medsebojne odnose,
2. – področje poslovne organizacije in računovodstva,
3. – področje načrtovanja in izgradnje.

videva tam izgradnjo nadstrešnice za skladiščenje in baliranje papirja. DS TOZD POS je na 16. seji junija meseca odobril investicijski načrt za to nadstrešnico v vrednosti 2.550.000,00 din.

Na 16. seji DS TOZD POS, dne 14.6.1984 so bile odobrene še naslednje investicije:

- za izgradnjo betonskega podstavka in platoja stiskalnice za pločevino na skladišču v Kranju,
- doplačilo v višini 770.000,00 din za prevzem novega hidravličnega nakladalnika DN-14D, ki nam ga je izdelala IMP oziroma njen tozd Dvigalo;
- doplačilo za nakupe kamionov zaradi podražitve. Novi kamioni so namenjeni PE Kranj, Brežice, Celje in Trbovlje;
- za nakup 10 košev prostornine 7 m³ za potrebe PE Brežice,
- za nakup 5 košev prostornine 8,5 m³ za potrebe PE Trbovlje;
- za nakup dveh kontejnerjev za gorivo. Potrebujeta jih PE Kranj in Brežice.

(Nadaljevanje na str. 18)

Poročila o opravljenih službenih potovanjih delavcev TOZD POS v Nemčijo in Italijo sta bila sprejeta soglasno in brez razprave. V Nemčiji sta si razstavo IFAT ogledala Marjan Razpotnik in Anton Golja. V Italijo, na ogled in razgovor v steklaro Vetrerie Italiane in na kongres BIR-a pa sta odšla Vladimir Kralj in Dušan Burger, o čemer smo že pisali v prejšnji številki našega glasila.

Nove prodajne cene za papir. Veljajo za 1 kg baliranih papirnih odpadkov, fco naloženo na prevozno sredstvo. Maksimalna vlaga 12 %, maksimalna nečistoča 1 %.

U-1, I. vrste 18,00 din. U-2, II. vrste in U-5, V. vrste so po 12,00 din. U-3, III. vrste so po 10,50 din. U-4, IV. vrste in U-8, VIII. vrste po 9,50 din. U-6, VI. vrste po 8,00 din.

Prodajne cene baliranih papirnih odpadkov se povečajo do 15 % za posebno pripravo na zahtevo kupca.

Prodajne cene za nebalirane papirne odpadke se zmanjšajo za 30 %.

Nove cene veljajo od 1. julija 1984 naprej.

Brez pripomb je delavski svet TOZD POS na 16. seji sprejel sklep, s katerim je potrdil nove odkupne cene za odpadno gumo, ebonit in steklene črepinje. Nove cene so:

— odpadna guma	4.00 din/kg
— odpadne ebonitne škatle	4.00 din/kg
— odpadni zdrobljeni ebonit	6.00 din/kg
— črepinje čistega okenskega stekla	4.55 din/kg
— steklene črepinje	0.95 din/kg

Vse franko naloženo. Za steklene črepinje fco Sesevski Kraljevac, v kamionu, je cena 1.70 din/kg.

IMV Novo mesto je tudi Dinos zaprosila za kredit, da bi se rešila iz izgub, ki jih je ustvarila od leta 1981 dalje. Ker je IMV eden naših velikih poslovnih partnerjev, je DS TOZD POS na 17. seji, dne 14.6.1984 sprejel sklep, da odobri sanacijski kredit iz rezervnih sredstev, ki jih Dinos združuje v občinskem in republiškem skladu skupnih rezerv in ki jih je po zakonu mogoče namenjati tudi za kritje izgub drugih organizacij združenega dela. Naš sanacijski kredit IMV Novo mesto znaša 22.500.000,00 din, za 7 let s 5 % obrestno mero.

Na 17. seji DS TOZD POS, dne 14.6.1984 sta bili potrjeni dve odločbi disciplinske komisije TOZD POS o prenehanju delovnega razmerja. Prva se nanaša na prenehanje delovnega razmerja Janezu Jamšku, druga pa Bojanu Benku. Oba sta se namreč pritožila, zaradi take odločbe, delavskemu svetu.

Janez Jamšek iz PE Ljubljana je tako kazen dobil zato, ker ni organiziral varovanja družbene lastnine tako kot je potrebno, in sicer na našem skladišču na Črnučah in v Kolesijski ulici v Ljubljani. Bil je že dvakrat predhodno disciplinsko kaznovan. Prvič z javnim opominom, drugič pa z razporeditvijo na druga dela in naloge. Tudi ti dve kazni sta bili izrečeni zato, ker je opustil svoje obveznosti do del in nalog kot vodja poslovne enote v Ljubljani.

Bojan Bevk, tudi iz PE Ljubljana je dobil tako kazen zato, ker je med delom, ko je vozil kamion, užival alkohol. Bevk je bil predhodno že dvakrat disciplinsko kaznovan s prenehanjem delovnega razmerja, pogojno za eno leto, in sicer za enaki kršitvi delovne obveznosti, toda brez uspeha. Sklepa disciplinske komisije bosta uresničena, ko postaneta odločbi pravnomočni, to je, ko potečejo vsi možni pritožbeni roki.

DS TOZD POS je na seji, dne 14.6.1984 odločil kontinuirani popis zalog določenih vrst odpadnega blaga v TOZD POS in imenoval popisne komisije za vsa naša skladišča. Kontinuirani popis zalog odpadnega blaga mora biti končan do 20. novembra letos. V istem času naj bi bil končan tudi popis osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe, če so za popis dani ugodni pogoji (izpraznjeno skladišče, urejena evidenca). Popis drobnega inventarja, njegovo razvrščanje in šifriranje pa mora biti končano do 30. septembra 1984.

DS TOZD POS je sprejel in potrdil popis odpadnih materialov v skladišču Sežana. Popis je pokazal količinski presežek odpadnega blaga v višini 2.179 kg, čeprav je bil ugotovljen manko v višini 480 kg.

DINOS LJUBLJANA TOZD PRIPRAVA ODPADNIH SUROVIN

Po sklepu DS DSSS z dne 15.2.1984, sklep št. 91/IV. je potrebno spodaj navedene stroje odpisati. Komisija za prodajo in odpis osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe je na svoji 6. seji, dne 21.6.1984 sprejela sklep, s katerim se objavlja

LICITACIJA

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Zap. št.	inv.št.	Naziv osnovnega sredstva	Izključna cena din
1.	3165	Računski stroj Facit	1.000,00
2.	2106	Računski stroj Zagreb	500,00
3.	2761	Računski stroj Facit	1.000,00
4.	4070	Računski stroj Digitron	150,00
5.	1305	Računski stroj Olivetti	500,00
6.	1137	Pisalni stroj Olivetti	2.000,00
7.	2764	Računski stroj Facit	1.000,00
8.	2744	Računski stroj Facit	1.000,00

Interesenti naj pošljejo pisne ponudbe komisiji za prodajo in odpis osnovnih sredstev DINOS Ljubljana, TOZD POS, Titova 118, Ljubljana.

Licitacija bo 10 dni po objavi v glasilu, v poslovnih prostorih DINOS Ljubljana, Titova 118, ob 10.00 uri.

Ogled strojev je možen vsak dan od 10.00 do 14.00 ure.

K izključni ceni mora kupec plačati še davek od prometa proizvodov. Osnovno sredstvo kupi najboljši ponudnik.

Člani komisije:

Golja ing. Anton, i.r.
Janko Korene ml., i.r.
Frančiška Kurent, i.r.

Dne 10. aprila 1984 je bil v Delu objavljen razpis za vlaganje ponudb za naloge vodij poslovnih enot TOZD POS. Razpisna komisija, ki jo je imenoval delavski svet tozda, je na osnovi ponudb, dne 14.6.1984, dala delavskemu svetu predlog, kdo od prijavljenih naj prevzame dela in naloge vodij poslovnih enot. Delavski svet je predloge razpisne komisije sprejel. V sedmih naših poslovnih enotah so dela in naloge vodij ponovno prevzeli dosedanji vodje. V

štirih poslovnih enotah so bili dosegani vodje imenovani za vršilce dolžnosti za 6 mesecev. Za te enote je DS sprejel tudi sklep o ponovnem razpisu prostih del in nalog. V PE Ljubljana pa je bil za vodjo imenovan CVETO ROVŠEK, rojen leta 1952, iz Kranja.

Odobrili smo kredit ELMi na Črnučah pri Ljubljani, v višini 4,5 miliona dinarjev, za nakup določenega stroja. Kredit nam bo vrnjen v enem letu in pol s 34 % obrestno mero. Ker je kredit manjši od 5 milijonov dinarjev, predlog ni šel na zbere delavcev. Tako določa statut TOZD POS. Ta kredit pomeni za nas tudi pridobivanje večjih količin odpadnega blaga v ELMi.

Na 6. seji delavskega sveta DO DINOS, ki je bila 14. junija 1984 se je uresničil predhodno sprejeti sklep o podelitvi zlatih značk Dinosa za 25 let sodelovanja doseženega v letu 1983. Zlati znak s pisnim uokvirjenim priznanjem je podelil direktor DO Vladimir Kralj, ki se je jubilentom tudi zahvalil za dolgoletno delov Dinosa. Jožetu Horvatu iz Novega mesta, ki je bil bolan, so telegrafsko zahvalo poslali v bolnišnico, priznanje in značko pa so mu tja odnesli njegovi sodelavci. Zlato značko so dobili: Kristina Tešanovič iz TO Ljubljana, Jože Horvat iz Novega mesta, Alfred Komac čz Tržiča, Franc Šebenik in Janez Jamšek iz Ljubljane.

V prihodnje, to je za leto 1984 in naprej, se bo, tako je sklenil delavski svet DO DINOS, priznanja jubilentom in zaslužnim delavcem podeljevalo ob jubilejih Dinosa oziroma ob praznikih naše družbe.

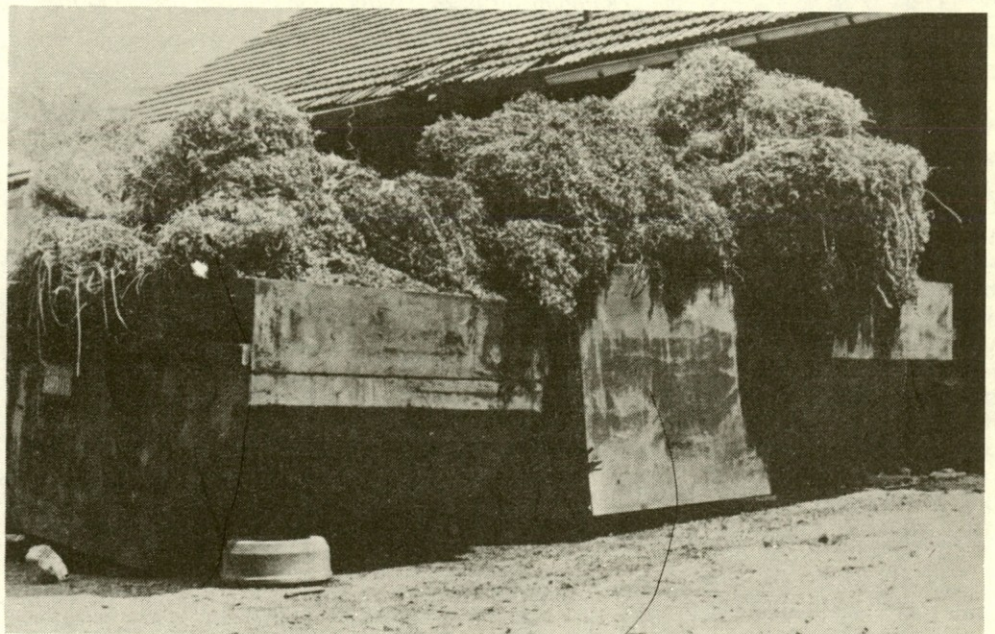
V skladu s postopki, kot jih določa Zakon o sistemu družbenega planiranja in drugimi predpisi, je DS DO DINOS, dne 14.6.1984 sprejel sklep o pripravi PLANSKIH DOKUMENTOV DO DINOS ZA OBDOBJE 1986-1990. Za pripravo je zadolžil Področje načrtovanja, analiz in investicij DSSS, ki mora napraviti tudi delovni načrt, s katerim bo zagotovil pravočasen sprejem vseh planskih dokumentov.

DS DO DINOS je na letošnji drugi seji, ki je bila 14.6.1984, sprejel predlog Pravilnika o pogojih za prodajo svojih hiš in stanovanj, v katerih stanujejo delavci Dinosa, najboljšemu ponudniku in ga dal v 15-dnevno javno razpravo delavcem DO.

NI DOVOLJ ZNATI DELATI, TREBA JE TUDI DELATI. NI DOVOLJ DELATI, TREBA JE TUDI ZNATI DELATI.

LAUB

ZNANOST ZAČNE POSTAJATI ZANIMIVA PRAVZAPRAV ŠELE TAM, KJER SE NEHA. LIEBIG

Železni ostružki. Ljubljana

Delavski sveti TOZD POS, TOZD RET in DSSS so na svojih junijskih sejah razpravljali o tem, kakšne pripombe ima Služba družbenega knjigovodstva (SDK) na naš zaključni račun za leto 1983 in kako opravičujemo storjene napake. Naša služba notranje kontrole je namreč ugotovitve SDK preverila in pripravila za organe upravljanja in samoupravljanja Dinosa pripombe in pojasnila. Pripombe SDK so utemeljene, opravičujemo pa jih s slabo sestavo popisnih inventurnih komisij, z naglico dela ob zaključku leta, s premajhno zmogljivostjo računalnika, z okvarami računalnika in pomanjkanju rezervnih delov zanj. Nepravilnosti so nehotene in ne vplivajo na končno finančni rezultat našega poslovanja v letu 1983.

Vsi trije delavski sveti so sprejeli tudi sklepe, da morajo službe v DSSS in inventurne komisije v prihodnosti svoje delo opravljati bolj pozorno. Sprejeli so tudi dopolnitev Pravilnika o inventuri. Poglavitna dopolnitev je v tem, da se inventure določenega blaga lahko opravljajo takrat, ko ga je najmanj na skladišču in ne šele na koncu leta.

Delavski sveti obeh tozdov in DSSS so na junijskih sejah sprejeli tudi sporočilo Ljubljanske stanovanjske in gospodrske banke o tem, koliko skupnega dohodka ene in druge banke pripada Dinosa, kot članu obeh bank. Obenem so delavski sveti sprejeli interno razdelitev sporočenega bančnega dohodka na oba tozda in DSSS.

Na junijskih sejah so delavski sveti obeh tozdov in DSSS sprejeli oziroma potrdili samoupravni sporazum o združevanju sredstev za razvoj kmetijstva in preskrbe mesta Ljubljana za leto 1984 in 1985. Obenem so sprejeli sklep (TOZD RET), da naj v prihodnje naša služba na področju računovodstva in financ ob vsakem novem predlogu za sklenitev samoupravnega sporazuma izračuna in sporočil, za koliko nas sporazum finančno obremeni.

Vsi delavski sveti naše delovne organizacije so na junijskih sejah obravnavali odlok občine Ljubljana-Bežigrad o pripravi družbenega plana in v zvezi s tem o pripravi planskih dokumentov naše DO za obdobje 1986-1990. Ti dokumenti morajo biti sprejeti najkasneje v letu 1985, zaradi česar je potrebno s pripravami začeti takoj.

PREDSTAVLJAMO VAM PE MARIBOR

Po predstavitvi PE Pivka vam predstavljamo PE Maribor. Ne zato, ker sta si podobni, temveč zato, ker sta si povsem različni. Če hitro navržem nekaj različnosti, moram omeniti:

- velikost in industrijska razvitost poslovnega območja,
- število delavcev, skladišč in strojne opreme,
- močno razvita konkurenca,
- razlika v ceni in produktivnost.

Ivanu Kušarju, vodji poslovne enote Maribor sem postavil več vprašanj o njihovi organiziranosti in o metodah njihovega dela. Lani je bila namreč njihova poslovna enota med onimi, ki so izpolnile oziroma prekoračile letni plan. To ni bilo lahko in zato je toliko bolj zanimivo, kakšni so njihovi poslovni in medsebojni odnosi. Uspehi dajejo vtis, da niso slabi. Če je temu tako, potem bi bilo dobro čim več vedeti o njih. Morda bo to vedenje komu dalo nove pobude zaboljšanje svojega poslovanja. Če ne, pa bo to koristilo medsebojnemu spoznavanju, kar je tudi taka vrednota, da jo je vredno gojiti. Na moja konkretna vprašanja mi je Ivan Kušar dal naslednje odgovore:

Kakšen je vaš letošnji plan v odnosu na lansko realizacijo? Kako izpolnjujete letošnji plan? Je prišlo do kakšnih presenečenj?

Lani smo zbrali in pripravili v primeren vložek 32.000 ton, letošnji plan pa znaša 34.630 ton, kar je 8 % nad lansko količinsko realizacijo. 4.350 ton repromateriala je prišlo v naš plan proti moji volji. Tolikšen plan je nerealen in ga ob sedanjih pogojih gospodarjenja ni mogoče uresničevati. Repromaterial je naša stranska dejavnost, ki jo počasi opuščamo oziroma prehaja v sektor trženja temeljne oziroma delovne organizacije. Celotni plan smo razdelili na trimesečja. Prvo trimesečje smo presegle za 16 %. Morda bo kdo rekel, da smo nerealno planirali, prenikzo. Ne! V zimskih mesecih smo sprejeli nekoliko izrednih poslov izven našega delovnega območja. Predvidevamo tudi prekoračitev polletnega plana, in sicer za 6 %, seveda brez repromateriala.

Kakšno aktivnost in na katerih področjih ste razvili, da dosegate takšne poslovne rezultate?

Moje načelo poslovanja je – vzpostavljati dobre osebne odnose in – delo. S tem smo si ustvarili dobro ime pri dobaviteljih. S ponosom povem, da v dobrih devetih letih, odkar sem pri Dinosu, nismo izgubili nobenega dobavitelja. K utrditvi odnosov prispeva tudi politika

Če območje PE Maribor pogledamo na zemljevidu Slovenije, dobimo vtis, da zajema skoraj četrtno naše republike. Od Mežice do Lendave je okrog 200 km po dolžini in okrog 70 km po širini. Na tem območju je 16 občin: 10 brez Maribora, v katerem jih je 6. To območje je gosto naseljeno in industrijsko razvito.

odkupnih cen. Zgrešeno je iskati „ribniški procent“. Ob vsaki spremembi naših prodajnih cen z aneksi popravimo tudi odkupne cene. Pogodbe imamo z vsemi dobavitelji. To predatavlja za nas ustaljeno metodo v katero imajo stranke zaupanje.

Kakšni so izgledi za uresničitev ali za prekoračitev letnega poslovnega načrta?

Planirali smo smelo, toda ne tako kot „turizem“, ki ob bilanci ugotavlja nasprotno od načrtovanega. Hočem reči, da bomo letni načrt izpolnili.

Novost, planiranje količin po skladiščih, je pri nas že uresničena. Vsa naša skladišča imajo količinsko zadolžitve: Murska Sobota 7.131 ton, Dravograd 3.870 ton, Lendava 2.132 ton in tako dalje. Pokazalo se je, da na ta način dosežemo večjo aktivnost skladišč. Pri zadnjem obisku skladišč sem ugotovil, da je njihov odkup v skladu z dinamiko plana. Kopičijo pa se zaloge in to zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Prav zaradi tega v drugem trimesečju nismo dosegli plana, čeprav smo nakladali tudi ob nedeljah in celo ob prazniku borcev NOB, 4. julija.

Poznamo odkup, predelavo in prodajo. V vsakem od teh procesov ustvarjamo razliko v ceni. V kateri proces vlagate največ truda, da ustvarite ustrezen dohodek?

Ponovno naj poudarim, da imamo primerne, tržno usklajene, odkupne cene. Zadnje trimesečje ugotavljamo celo porast razlike v ceni na račun višje stopnje predelave odpadnih surovin v sekundarne. Zahvaljujoč dobri opremljenosti skladišča v Mariboru, lahko pripravimo dober metalurški, livarski, steklarski ali kak drug vložek za bazično industrijo. Naša skladišča pošiljajo vso pločevino, litino in barvne kovine na centralno skladišče v Maribor, na Ledino. Morda kdo misli, da je to drago, predrago. Ni. Vagonska pošiljka stane le 0,30 do 0,50 dinarja po kilogramu. Imamo lasten industrijski tir, delovne stroje pa razporejene v neposredni bližini tega tira. Došlo blago običajno dodelamo še isti dan in ga odpremimo

Koliko obstoj konkurence vpliva na kvaliteto in rezultate vašega dela? V kakšnem smislu?

Bom kratek. Ne da nam spati. Vzpodbuja nas k boljšemu delu.

Kakšni so vaši konkretni odnosi z enotami konkurenčne delovne organizacije?

Kušar in Šenveter (v sredini) gresta s kupci pogledat, kaj nudimo

Pogled z nakladalnega platoja na skladišče v Mariboru

Primerni, zelo dobre pa imamo s TOZD Papir in TOZD Regeneracija tekstila in predelava plastike.

Ocenite strokovno usposobljenost vaših delavcev? Kaj boste ali kaj lahko storite za še večjo usposobljenost?

Do potankosti ne poznam strokovne usposobljenosti delavcev v naši delovni organizaciji, za našo enoto pa lahko rečem, da je na primerni višini. Naši delavci imajo primeren odnos do delovnih nalog in do delovnih sredstev, katere upravljajo.

Kako je med delavci razširjena potreba po izboljšavah, po inventivni dejavnosti? Kakšni so rezultati? Kako jo stimilirate?

Napravili smo več tehničnih izboljšav na delovnih strojih. Franc Kološa, naš vzdrževalec strojev, ima za to največ zaslug. Enkrat je na naš predlog, ki ga je podprla centralna tehnična služba, že dobil simbolično nagrado. Sicer pa naj vam o tem kaj več pove sam Kološa.

Kakšna je izkoriščenost posameznih strojev in voznega parka? Ali se lahko še poveča in na kakšen način?

Lahko rečem, da je naš vozni park zelo dobro izkoriščen. Letno eno tovarno vozilo prepelje povprečno 2.800 ton, to je toliko, kolikor je letni plan najmanjše PE v Dinosu. Na še večjo izkoriščenost voznega parka ni mogoče računati. So pa še proste kapacitete pri lomilcu litine, škarjah za železo in delno pri stiskalnici pločevine — arnoldovki.

Kakšno je vaše sodelovanje z osnovnimi šolami in krajevnimi skupnostmi? Kakšne rezultate daje?

Izkušnje kažejo, da dajo najboljši rezultat šolske akcije. Zanje se dogovarjamo z ravnateljji šol ali z mentorji pionirskih organizacij. Šolske akcije nam v dobršni meri nadoknadijo količine odpadnega blaga, ki ga je v predelovalni industriji zaradi večjega izkoristka repromaterialov in zaradi pomanjkanja re-

kontejner, ga napolnijo z vsem mogočim. Dokaz je fotografija iz akcije krajevne skupnosti Juga Polaka v Mariboru.

Kakšen pomen pripisujete odnosom do strank in kakšen medsebojnim odnosom v poslovalnici?

Že na eno prejšnjih vprašanj sem odgovoril, da je pri stranki najprej potrebno ustvariti zaupanje, potem pa preiti na delo. To delo mora biti opravljeno vestno in pošteno, predvsem pri določanju kvalitete odpadnega blaga in pri tehtanju blaga. O medsebojnih odnosih „v hiši“ nimam kaj reči oziroma nimam pripomb. Delavci imajo pravičen odnos do dela.

Ali je dosedanja organizacija dela v redu in ali bi bilo mogoče uvesti nov

V Mariboru ima svoj domicil delovna organizacija Surovina. Tu je tudi sedež njenih treh tozdov, ki zajemajo kovine, papir, tekstil in plastiko. Surovina ima v Mariboru terminal za predelavo metalurškega vložka za Železarno Ravne. Zgrajen je bil s sovlaganjem sredstev Slovenskih Železarn. Vse to daje Surovini na tem severnovzhodnem delu Slovenije precejšnjo veljavo, za nas pa pomeni stalno spodbudo za čimbolj gospodarno poslovanje.

produksijskega blaga vedno manj. Težje uspemo organizirati dobre zbiralne akcije s krajevnimi skupnostmi. Če že napolnijo kakšen

način merjenja dela. Kako bi bilo sprejeto ponovno določevanje normativov za posamezno delovno opravilo?

Stiskalnica pločevine Arnold

IVAN KUŠAR

Na to vprašanje je težko odgovoriti. Marsikaj smo že poizkusili, pa se je zaradi specifičnosti našega dela vse slejkoprej opustilo. Zelo v redu in pošteno se mi zdi nagrajevanje po ustvarjeni količini sekundarnih surovin, po pokazatelju „K“. Odkar je v veljavi, so se vsi zaposleni delavci začeli neverjetno zanimati za realizacijo planskih količin. Ker imamo sedaj pri realizaciji največje težave z vagoni, delavci vsak dan sprašujejo, če smo vagoni dobili.

Kako varujete skladišče in uskladiščeni material pred krajo in požari? Ali je varnost ogrožena? Kakšne izkušnje imate?

Varovanje objektov imamo organizirano preko varnostne službe „Bodočnost“ Maribor. Od 6. do 14. ure varnostniki „Bodočnosti“ kontrolirajo izhod odkupljenega blaga in če je plačano. Po 14. uri ti varnostniki opravljajo redne obhode po skladišču in skrbijo tudi za požarno varnost. Delovne naloge opravljajo po tako imenovanem opomniku, ki je priloga knjigi poročil.

Ocenite družbeno-politično aktivnost organizacij vaše poslovne enote. V kaj je njihova aktivnost najbolj usmerjena?

Imamo dve organizaciji: osnovno organizacijo sindikatov in osnovno organizacijo zveze komunistov. Organizacijo ZK imamo skupaj s tekstilnim obratom, ki je v Bohovi. Mladih delavcev nimamo, zato nimamo mladinske organizacije. Največkrat se sestaja Izvršni odbor sindikalne organizacije, predvsem pred pomembnimi odločitvami, zlasti pred obravnavo letnih planov in periodičnih obračunov na zborih delavcev. Osnovna organizacija ZK ima redne seje po programu komiteja občinske konference ZK Maribor-Tabor. Na redni seji julija meseca letos smo med drugim obravnavali dodatna administrativna opravila, ki se naj bi začela izvajati s 1. julijem. Šlo je za obračun delovnih ur na strojih, obračun kilometrine in uporabe goriva za delovne stroje in prevozna sredstva ter evidence porabe avtoplaščev. Člani ZK so ugotovili, da so iskana dodatna opravila prišla ravno v dopustniškem času in da so v glavnem vsi iskani podatki že zajeti v raznih poročilih delovni ali temeljni organizaciji.

Ocenite možnost, sposobnost, zrelost in resnost odločanja na vaših zborih delavcev. Kolikšna je zavest delavcev, da enako prizadeto odločajo, kadar odločajo o svojih neposrednih interesih in kadar o interesih Dinosa kot celote?

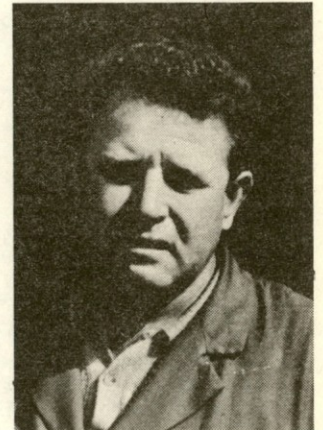
Promet z repromaterialom letos tudi v mariborski poslovni enoti ne gre dobro. Plan za repromaterial so v prvem trimesečju izpolnili le 57 %. Vzrok je v znanih tržnih omejitvah. Teh ob planiranju niso poznali, zato so promet z repromaterialom planirali previsoko.

Zbore kolektiva sklicujemo na sedežu PE, v Mariboru. Kadar je na dnevnem redu pomembnejša zadeva, skličemo delni zbor delavcev prekmurskih skladišč v Murski Soboti. Delavci so zainteresirani za vsa dogajanja v delovni organizaciji, v Dinosu. Aktivno se vključujejo v razprave predvsem kadar gre za naložbe, sporazume o sovlaganju naših sredstev z dobavitelji odpadnih surovin, za letne plane in podobne pomembne zadeve. Da so zbori kolektiva živahnejši, kadar gre za odločitve ožjega interesa, za poslovalnico ali za posameznega delavca, menda ni potrebno posebej poudarjati.

*

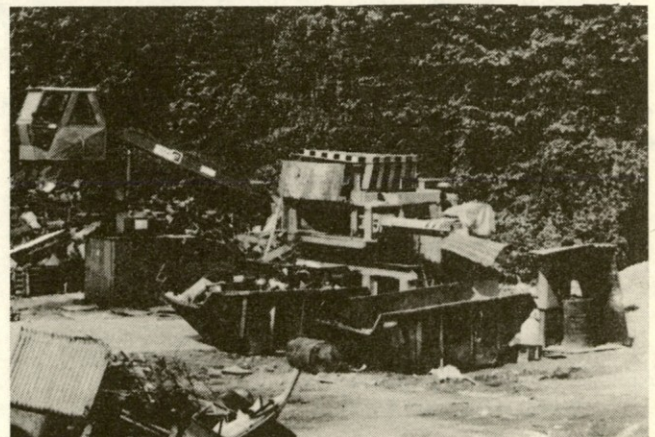
O tem, koliko delavci poslovne enote Maribor prispevajo k poslovnim uspehom, s kakšnim žarom sodelujejo pri ustvarjanju dohodka in s tem pri preskrbovanju industrije s sekundarnimi surovinami, sem spraševal več delavcev. Rekel sem si, če je poslovanje dobro, potem se mora to odražati v vseh podrobnostih delovnega dne in pri vsakem delovnem procesu.

Delavci so večkrat v zadregi za odgovore na direktna vprašanja, zlasti če vedo, da bodo objavljeni, zato nisem vztrajal na vseh odgovorih. Vse sem enako vpraševal, njihove odgovore pa strnil v eno pripoved. Iz teh pripovedi si lahko ustvarimo občutek, kako sodelujejo, kako se trudijo, da bi čim boljše uresničili sprejete naloge in kako so razpoloženi. Od razpoloženja, od počutja, je namreč odvisna tudi volja do dela in reda.

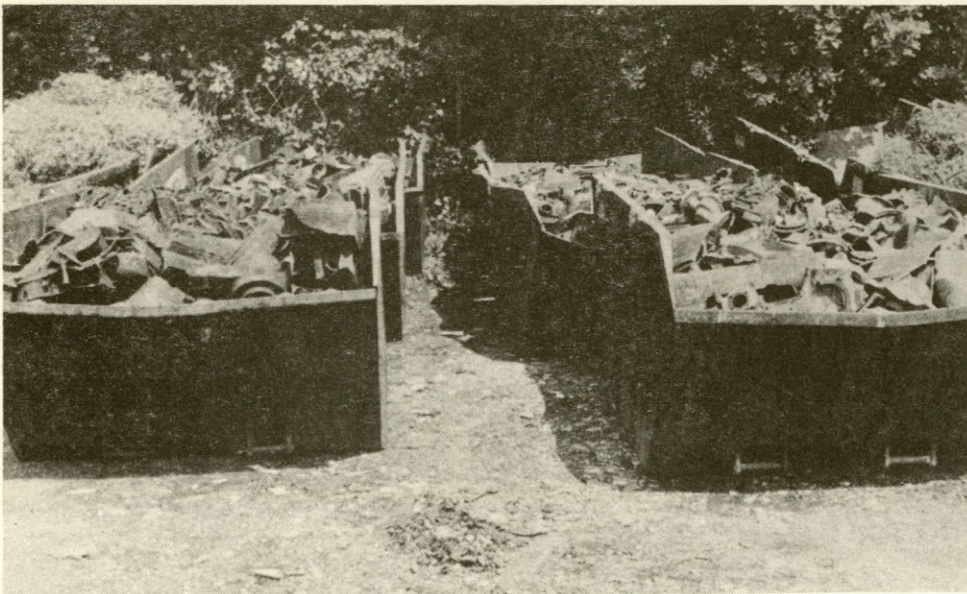

ADNRIJA HABUŠ je prevzemalec blaga na skladišču v Pristaniški ulici št. 8. Habuš je na tem odvojenem mariborskem skladišču dve leti in pol, pri Dinosu pa že

Mariborska poslovna enota ustvarja z enakim številom delavcev enkrat več količinskega prometa kot pred desetimi leti. To ji omogoča dobra strojna opremljenost in boljša organizacija dela. Temu največ pripomorejo trije pglavitni predelovalni stroji: stiskalnica za pločevino tipa Arnold, škarje za rezanje železa tipa Aligator in najnovejši stroj – lomilec litine. Velikega pomena pa je tudi to, da so ti stroji v neposredni bližini lastnega industrijskega tira.

Drobilec litine

Polni nakladalni koši z zdrobljeno litino

23 let. Prej je bil rezilec na skladišču, ki je pri sedežu poslovne enote, na Ledini. Njegove odgovore sem strnil v naslednjo pripoved:

„Mislim, da naš sindikat dovolj spodbuja, kako je treba delati. Predsednik naše sindikalne organizacije je tovariš Beranič, ki se kljub slabemu zdravju vedno zavzema, da bi v redu opravil funkcijo, za katero je bil izvoljen. Aktivnost našega sindikata se opazi na zborih kolektiva, kjer se delavci radi oglašajo. Niso tihi.

Tu imam normalne delovne pogoje, če izvzamem prepah, ki je posledica tudi vetra, ki vsak dan zapiha nad tokom reke Drave. Skladišče je namreč ob

sami reki. Vmes je le cesta. Prinašalcev koristnih odpadkov, največ je takih, ki pripeljejo star papir, je ravno toliko, da odkup normalno teče ves delovni dan. Skladišče je v stari zgradbi, ki ima samo stene in streho. Strop je iz lesenitnih plošč, ki pa so na mnogih mestih že strohnele in odpadle. Te odprtine povečujejo prepah. Tudi stranke me sprašujejo, kdaj bomo to popravili.

V skladišču imam samo eno ročno stiskalnico za tekstilne odpadke in decimalno tehtnico. Na oboje pazim, da so vedno v redu. Mislim, da se delavci naše poslovne enote zelo dobro zavedajo, zakaj je treba stroje in vozila čuvati, kot da so

njihova osebna last. Dober občutek imajo tudi za varnost pri delu. Naš pravilnik o varnosti pri delu ni samo na papirju.

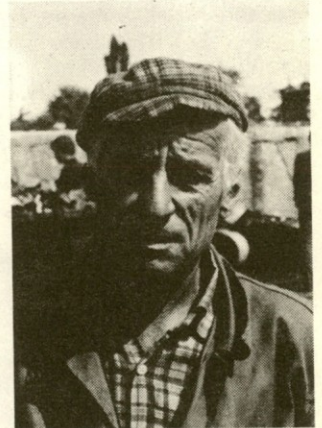
Družbena samozaščita je za mene tudi to, da vemo, kako je treba z vsako stvarjo ravnati in jo pravilno izkoristiti. Glede tatvin menim, da jih je treba najprej onemogočiti, toda kdor za tatvino ve ali pa jo celo vidi pa nič ne ukrene, ne dela prav.

Če bi nastopile izredne razmere, vem kaj mi je storiti. Sem moram priti čimprej in tu počakati nadaljnjih navodil. Če bi prišlo do požara v skladišču, tudi vem kaj mi je storiti. Pred 28 leti sem napravil gasilski tečaj in tečaj civilne zaščite. Zdaj sem to pri Dinosu opravil ponovno in s tem potrdil moje predhodno znanje o tem.

Nikoli me ni bilo sram povedati, kje delam. Dinos

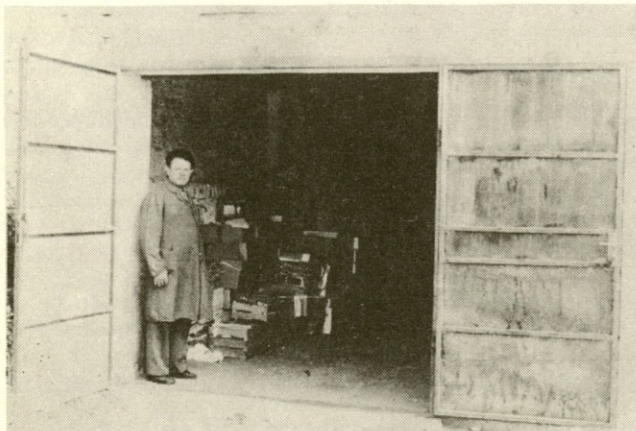
kot kratica pove, kako koristno delo opravljamo in vsak naš delavec bi moral biti ponosen na to. Dinos nam tudi sicer nudi marsikaj. Mislim na primer na naše počitniške domove in prikolice. Tako so urejene in v takih krajih so, da nam to marsikdo zavida.

Pri Dinosu sem že tako dolgo, da imam občutek kot da sem pri njem od rojstva. Zelo sem zadovoljen in nobenih posebnih želja nimam. Moja edina želja je, da bi nam šlo še naprej tako dobro, kot nam gre sedaj in da bi tu dočakal upokojitev.“

PAVEL BLAŽEKA je strojnik. Upravlja z dvigalom, s katerim streže stiskalnici Arnold. Pri Dinosu je že 26. leto. Njegove odgovore na moja vprašanja sem strnil v naslednjo pripoved:

„Mislim, da je naša volja do dela v veliki meri posledica vpliva naše sindikalne organizacije. Zadovoljni smo z njo, saj nam tudi preskrbi, kar potrebujemo oziroma kar je sicer težko dobiti. O nabavah, o načrtih, o uspehih ali težavah smo do-

Andrija Habuš pri vhodu v skladišče oziroma odkupno postajo v Mariboru, Pristaniška ulica 8

Naša poslovna enota v Mariboru ima na svojem območju 7 skladišč, ki so obenem odkupne postaje. V Mariboru sta dve skladišči, v Dravogradu eno, po eno pa je še v Gornji Radgoni, Murski Soboti, Lendavi in Ptujju.

Mariborska poslovna enota ima po spisku 67 delavcev. V Mariboru jih je 40, v Dravogradu so 4, v Lendavi 5, v Murski Soboti 15, dva sta v Ptujju, eden pa v Gornji Radgoni. Njihov skupni letošnji plan znaša 34.630 ton, plus repromaterial. To je 517 ton na delavca po spisku, medtem ko je povprečje v TOZD POS 300 ton na delavca.

volj informirani. Poslovodja nas natančno obvešča in na zborih delavcev nam zato ni težko glasovati za karkoli. Delovni pogoji so zdaj mnogo boljši, kot so bili včasih. Z delovnimi stroji smo sedaj dobro opremljeni. Jih pa tudi čuvamo, kolikor se le da, saj vemo, da je od njih odvisen naš kos kruha. Za varnost pri delu je pri nas odgovoren naš Kološa. Zelo smo zadovoljni z njim. On resnično pozna te stvari.

Za kakšne posebne naloge v primeru izrednih razmer pa sem že prestar. Povem pa, da se poloviti ne bi dali. Nikoli!

S svojim delom in položajem sem zadovoljen. Omočeno mi je primerno življenje. Še 9 mesecev mi manjka, pa bom imel pogoje za redno upokojitvev. V zvezi s tem imam samo eno željo, da bi se našlo kakšno

STANKO ŠIJANEC

Škarje Aligator za rezanje železa

delo zame tudi potem, ker je tu lepše kot doma."

STANKO ŠIJANEC je strojnik, usposobljen za upravljanje z več stroji, največkrat pa reže železo s strojem Aligator. Pri Dinosu je že 30. leto. Začel je kot spremljevalec voznikov kamionov. Delal je z rokami, kar se danes dela z različnimi stroji – grabilci oziroma nakladalci ali dvigali. Njegova pripoved o sebi in sodelavcih pa je naslednja:

„Kadar se dogaja kaj pomembnega, čutimo našo sindikalno organizacijo, ker se zavzema za nas, delavce. O tem, kdo odloča o pomembnih zadevah, mi delavci ali kdo drug, bi rekel, da odločamo vsi skupaj. Delovne uspehe imamo tudi zato, ker imamo dobre delovne pogoje, vsaj zdaj so še dobri. Pri nas stroji nikoli ne stojijo in tudi delavcev ne boste nikjer videli, da gledajo v zrak. Vsak opravlja svoje delo.

Dinos mi veliko pomeni, ker sem že toliko let pri njem – 30 let.

Na dopust v Dinosove počitniške hišice ali prikolice pa ne hodim. To bi me preveč stalo. Želim si, da bi lahko do upokojitve delal to, kar delam sedaj in da bi bilo še naprej vsaj približno tako dobro, kot je sedaj.“

Kakšne osebne dohodke bi imeli v Mariboru, če bi ustvarjali tako razliko v ceni kot na Pivki? Za PE Pivka je značilno, da ima večjo razliko v ceni in manjše količine sekundarnih surovin na delavca. V Mariboru je obratno. Zaradi majhne razlike v ceni morajo pridobiti velike količine odpadnih surovin in jih predelati v sekundarne surovine čimboljše kvalitete, da si ustvarijo primerne osebne dohodke.

Ivan Kušar je povedal, da so bili osebni dohodki velik problem njihove enote. Mnogo let so bili na spodnjem delu lestvice. Toda z novim obračunom osebnih dohodkov, pri katerem je poudarek na količinah in kvaliteti prodanih sekundarnih surovin, njihovo delo nima več oboležja boja za osebne dohodke. V kolektivu je, ko so se osebni dohodki popravili, zavladalo zadovoljstvo in velika volja do dela. Zdaj lažje premagujejo vse težave.

NEŽKA BIZJAK je materialna knjigovodkinja poslovne enote. Pri Dinosu je od leta 1980. Začela je kot blagajničarka. K nam je prišla iz mariborske trgovine Varteks, kjer je bila 14 let. Njeni odgovori na moja vprašanja so naslednji:

„Delavci se radi obračamo za pomoč na našo sindikalno organizacijo, do sestanka s člani sindikata pa pride bolj poredko, ker je dovolj drugih sestankov z istimi ljudmi. S pomočjo sindikalne organizacije si tudi vsako leto preskrbimo kurjavo za ogrevanje – premog. Pomaga nam, da lažje pridemo do njega.

Na zborih delavcev se naši delavci radi oglašajo, čeprav je morda res, da največkrat eni in isti. To so predvsem naši delegati in člani naših samoupravnih teles, pa seveda naš vodja poslovalnice. On največkrat razlaga in pojasnjuje, da bi se delavci lažje odločili za takšno ali drugačno rešitev različnih predlogov.

Delovni uspehi so veliko odvisni od delovnih pogojev, med katere je treba všteti tudi medsebojne odnose. Lahko rečem, da so pri nas delovni pogoji dobri. Kakšni so bili prej ne vem, toda zdaj so dobri. Tudi za prehrano ob delu imamo vse urejeno, kar pa ne pomeni, da delavcem včasih kakšen obrok ni všeč.

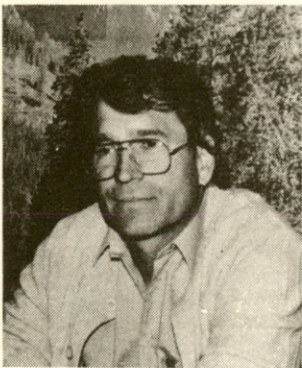
Trdim, da imajo delavci zelo dober odnos do delovnih sredstev in veliko skrb za dobro organizacijo dela. Zjutraj večkrat tu v pisarni teče pogovor, kaj bi bilo treba še urediti, da bi delo boljše steklo. Kakšen odnos do dela imajo, pove primer, da je naš voznik ustavil kamion in na cesti pobral kartonsko škatlo, preko katere so drugi vozili. Prišel je celo v časopis, v mariborski Večer, in v naše glasilo, kjer je bil drugim voznikom postavljen za vzgled. Mislim, da se naši delavci dobro zavedajo, da dober odnos do dela, do strojev in materiala, vpliva na dohodek oziroma na osebne dohodke. Vedo, da je na osebni dohodek treba misliti že v začetku meseca, ne pa samo na kraju, ko pride čas izplačila.

O varnosti pri delu ne vem veliko, vem pa, da je za to pri nas odgovoren tovariš Kološa in da so delavci z njim zadovoljni. Skladišče imamo sicer zavarovano z varnostniki delovne organizacije Bodočnost iz Mari-

bora. Svojo dolžnost dobro opravljajo.

O mojem odnosu do Dinosa naj povem s stavkom, ki ga večkrat slišim, in sicer, da je služba naš drugi dom. Ob trimesečjih delam po 12 ali 13 ur na dan. To pomeni, da sem pri Dinosu vsaj v tistih dneh, prav toliko časa kot doma. Prišla sem iz trgovine, vendar sem se tu veliko naučila. Zelo sem zadovoljna. Ni pa vse — delo. Volja do dela je odvisna od mnogih stvari. Tudi od tega kakšen imaš letni dopust. Čeprav še nisem dolgo pri Dinosu, sem bila že na letnem dopustu v Savudriji, v dinosovi hišici in na otoku Cresu, v počitniški prikolicici. Bilo je lepo, enkratno. Všeč mi je tudi, da na primer skupno z delavci proslavljamo naš dan, Dan žena in da vsako leto organiziramo sindikalni izlet. Za mene osebno je pri nas v Mariboru prilik za družabno življenje med delavci primerno poskrbljeno. Za druge pa ne vem. Tudi s svojim poklicem sem zadovoljna. Da bi dosegla kaj več, tu ni niti možnosti, sicer pa o tem mislim tako: več kot si, večjo odgovornost imaš. Za ženo z družino pa imam že sedaj dovolj veliko odgovornost."

IVAN BERANIČ je drugi komercialist mariborske poslovne enote. Pri Dinosu je 14 let, predsednik osnovne organizacije sindikata pa je od decembra lanskega leta. Njegove misli o tem, kaj vse vpliva na delovne rezultate in kako je s tem pri njih v Mariboru, sem strnil v naslednji prispevek:

„Po moji oceni je naša sindikalna organizacija dovolj

aktivna, zlasti če jo ocenjujem skozi delo njenega izvršnega odbora, ki se pogosto sestaja. Glede članskih sestankov in sploh sestankov pa mislim tako: več kot jih je, manj se dela, seveda če so sestanki med delovnim časom. Kot predsednik sindikalne organizacije se moram udeleževati sestankov na dveh straneh: v Ljubljani, v okviru našega tozda, in v Mariboru, v okviru mariborskega občinskega sveta sindikatov.

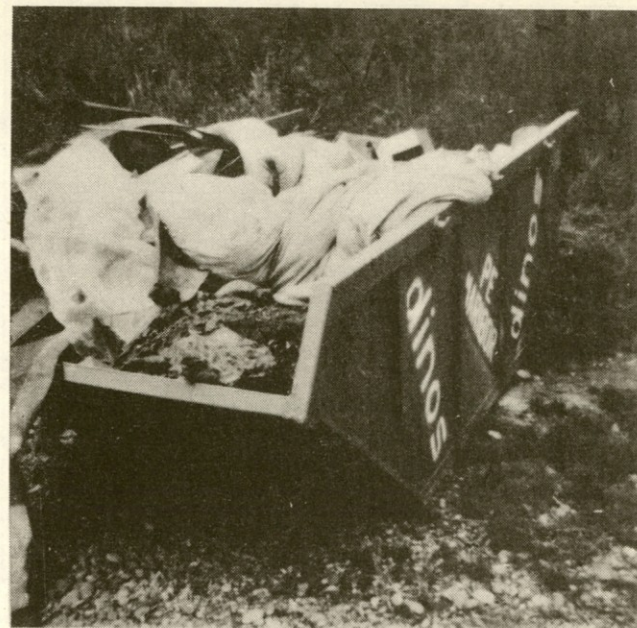
O odločanju delavcev pa mislim tako: odločajo vsekakor, drugo vprašanje pa je, ali so dvignili roko zato, ker se to od njih pričakuje ali zato, ker so prišli do prepričanja, da je predlog dober. Pri nas se veliko pojasnjuje, zato mislim, da je več takih, ki zavestno odločajo.

PE Maribor ima 16 tovornih vozil in 3 osebne avtomobile. Čutijo pomanjkanje tovornih vozil z grabilci. Potrebujejo jih več, ker je na njihovem območju zelo veliko osnovnih šol in krajevnih skupnosti in zaradi tega tudi veliko zbiralnih akcij, za kar so takšni kamioni kot naročeni. Potrebovali bi tudi še eno samohodno dvigalo, je povedal Franc Kološa.

Rezultati dela so v veliki meri odvisni tudi od dobro vzdrževanih delovnih sredstev. Pri nas dajemo temu vprašanju velik pomen.

V obrambnem načrtu poslovne enote sem dobil novo funkcijo, zato moram zdaj preučiti, kakšne so moje nove naloge v primeru izrednega stanja ali kakšne vaje.

Za mene je Dinos delovna organizacija kot vsaka druga, naša dejavnost pa je družbi potrebna, morda bolj kot marsikatera druga. Ali bi nam Dinos lahko nudil več kot nam nudi zdaj na področju socialne varnosti? Moj odgovor je, da zdaj niso take razmere, da bi bile realne možnosti doseči kaj več. Želje so eno, možnosti pa drugo. Kdor nima nobenih želja, je verjetno z njim že konec, je najbrž tik pred upokojitvijo. Jaz še nisem!"

Če že napolnijo kakšen kontejner, ga napolnijo z vsem mogočim. Iz akcije KS v Mariboru. Foto Kušar

FRANC KOLOŠA

FRANC KOLOŠA je avtomehaničar in vodja vzdrževalne službe delovnih naprav poslovne enote. Odgovoren je tudi za varnost pri delu in še kaj bi se našlo. Pri nas je že 25 let. Zelo je navezan na Dinosa in na svoje delo. Celu navdušen je in lahko je drugim za vzgled. Njegove odgovore sem strnil v naslednjo pripoved:

„K našim dobrim poslovnim uspehom je sindikalna organizacija največ pripomogla s prostovoljnimi udarniškim delom vseh delavcev, tudi onih iz pisarn. Spomladni smo vsi nakladali odpadni material in zaposlili vse naše kamione. Vozili smo ga k stiskalnici, kjer je bil takoj stisnjen v pakete. Ko ocenjujemo raven odločanja delavcev, moramo upoštevati, da so delavci v vseh naših samoupravnih telesih, kjer tudi sprejemajo sklepe, torej odločajo. Ne

odloča se samo na zborih delavcev. Toda pri nas so tudi zbori delavcev živahni. Pri obravnavi obračuna za letošnje prvo trimesečje smo imeli kaj povedati in dali smo več pripomb za delo in obračun v prihodnje.

Za vzdrževanje strojev in naprav sem v naši poslovni enoti odgovoren jaz, zato lahko o tem dam natančno oceno. Naši vozniki vozijo kamione po 12 do 14 let, pa so še dobro ohranjeni. Drugje jih s prevažanjem takega materiala uničijo v treh ali štirih letih. Naši strojniki so nekdaj delali z lopatami in vilami, zdaj pa drže samo za ročko stroja in delo teče. Sprememba je tolikšna, da jo ne bodo ni-

S Francem Kološem sva veliko govorila o lomilcu litine. Ko potisni bat stiska čeljusti za drobljenje, velika potisna sila vrže ven kakšen kos litine, in če ta kos pri tem zadene potisni bat, ga poškoduje. Na batu nastane odrgrina, ki poškoduje tesnilo in ta ne more več popolnoma zadrževati hidravličnega olja. Nedavno je serviser firme Arnold prinesel nova tesnila, in to ne prvič. Kološa ga je večkrat prepričeval, da je potrebno bat zaščititi, toda zaman, sam pa tega ni smel storiti, ker je lomilec še pod garancijo. No, potem mu je dovolil izdelati zaščito bata po njegovi zamisli. Iz 5 milimetrske pločevine je izdelal pokrov, dolg 2 metra in širok pol metra. Ta pokrov se premika skupaj s čeljustmi oziroma potisnim batom in ga oberem ščiti od udarcev tistih kosov litine, ki jih pri drobljenju vrže ven.

Ta izboljšava, ki si jo je domislil in izdelal Kološa, bo prihranila veliko dragih tesnil.

koli pozabili. Zato stroje tudi čuvajo in vzdržujejo. Naše delo pa je tudi zelo nevarno, tako za delavce kot za stranke, ki po skladišču iščejo to in ono. Toda kakšne malo bolj resne nesreče že dolgo nismo imeli. To pomeni, da naši delavci primerno skrbijo za svojo in splošno varnost. Zlasti je nevarno delo pri lomilcu litine. Ko stroj litino drobi, kakšen kos izleti ven. Po moji zamisli smo zdaj to preprečili.

Delavci tudi sami skrbe za red na skladišču. Pazijo tudi, da kdo kaj ne odnese. Ugotovili smo, da je za vzdrževanje reda na skladišču in za varnost materiala najboljši delavec JAN-KO KAR, ki je sicer gluho-nem. Zadolžili smo ga prav za takšno delo in rezultati so bili vidni takoj. Na skladišču vlada vzoren red. Vozne poti so čiste, večkrat, tako na primer danes, tudi pometene. Janko je tudi dober psiholog. Stranka s slabimi nameni mu takoj „pade v oči“. Veliko tatvin je že odkril in veliko storilcev smo z njegovo pomočjo že prijeli.

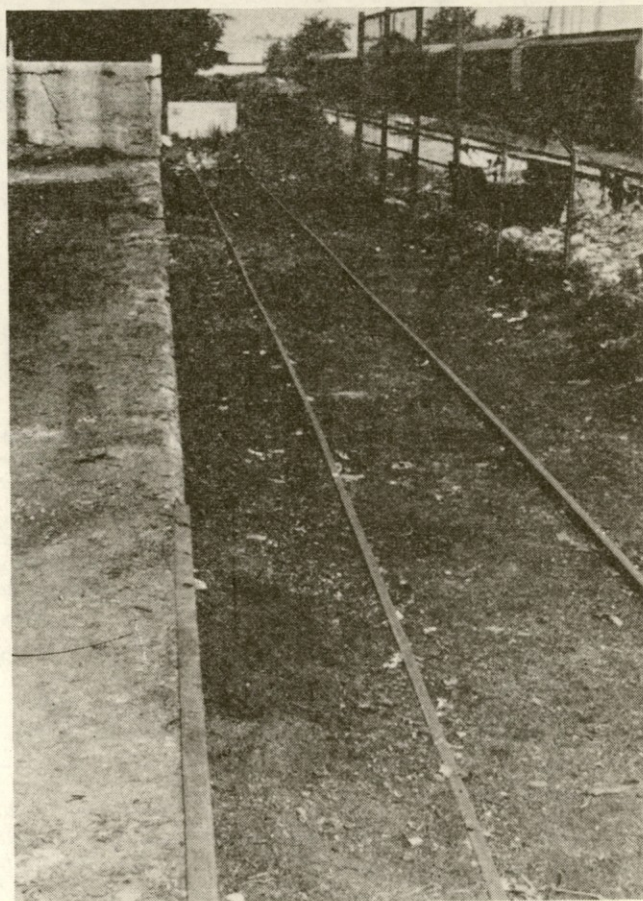
Tudi varnostniki „Bodočnosti“ so dobri. Po eden je v službi, tako podnevi kot ponoči. Imeli smo tudi psa čuvaja, pa nam je pobegnil. Razmišljamo, da bi si preskrbeli drugega. Ponoči lahko varnostnik s psom čuvajem zagotovi 100 %

varnost materiala na skladišču. Pes zazna vsak šum in lahko dohiti vsakega, ki se hoče kjerkoli splaziti v ograjen prostor skladišča.

Naloge, ki jih imam po našem obrambnem načrtu, zelo dobro poznam, zato me ne more ničesar presenetiti. V zadnjih letih smo na pobudo tovariša Kušarja imeli tudi vaje, zato sem prepričan, da bi se dobro znašli, če bi bilo treba.

Na letovanju v Savudriji, v naših počitniških hišicah sem bil samo enkrat in vsi člani moje družine, z menoj vred, smo bili presenečeni, ko lepo imamo tam urejeno za delavčev letni oddih. Za družabnost v Mariboru kar primerno skrbimo. Vsako leto prirejamo izlete, ki so tudi poučni. Na enem takem izletu smo si na primer ogledali proizvodni proces v Železarni Ravne. Videti to, je za naše delavce velikega pomena.

To, kar sem v 25 letih dosegel pri Dinosu, je veliko, toda še vedno nisem zadovoljen. Rad bi dosegel še več. V našem delovnem procesu je veliko možnosti za izboljšave, pa se obnašamo kot da se nas to ne tiče. Premalo je spodbujanja, da bi delavci dajali predloge.

Prazen železniški transportni tir na našem skladišču v Mariboru, Ledina. Na levi je nakladalni plato

Franc Kološa je junija meseca skupaj s svojim pomočnikom in drugimi sodelavci reševal vprašanje gum velikega samohodnega nakladalca „T 170“. Ta je opremljen z gumami balonaricami, uvoženimi seveda, in teh zdaj ni mogoče nikjer dobiti. Ta balonarica se je na skladišču tako prerezala, da jo ni bilo mogoče popraviti in nakladalec je obstal, čeprav ga je skladiščnik nujno potreboval. Vsi so „tuhtali“ kaj storiti, dokler ni nekdo opazil, da ima platišče kamiona DEUTZ isto število lukenj za vijake in na istih mestih kot platišče gume nakladalca „T 170“. Takoj se jim je posvetilo, da so rešili nekaj, kar ni nikomur prišlo na misel vseh 10 let odkar imajo to dvigalo. In prav takega, z istim problemom, ima PE Slovenske Konjice. Sneli so platišče gume balonarice in privili po dva deutzova kolesa. Le teh, platišč in gum, je na naših skladiščih med odpadnim materialom kar precej. Ne vem kolikokrat je Kološa dejal, da je zaradi te izboljšave tako zadovoljen, da je kar srečen.

PETER URŠIČ je prvi komercialist poslovne enote Maribor. Pri nas je od leta 1976, torej 8 let. Najin razgovor o tem, kako je mariborski kolektiv organiziran da dosega takšne rezultate kakršne pač dosega, sem strnil v naslednji sestavek:

„Vsa pomembna vprašanja za poslovanje oziroma za naš kolektiv pretresamo tudi v našem izvršnem odboru sindikalne organizacije. Članov nas je 5. Marsikatero vprašanje pa pretresemo tudi na zboru kolektiva, na primer kakšne sporazume, trimesečne obračune, letne plane in podobne stvari.

Največ se z delavci pogovarjamo v naši jedilnici ob toplim obroku. Tu pride vse na dan in tudi do kakšnega dogovora, ki potem zagleda „beli dan“ na zboru delavcev.

Zavest naših delavcev, da upravljajo z zelo dragimi stroji, je zelo visoka. Imamo zelo malo izpadov strojev zaradi okvar, če pa do tega pride, okvaro hitro odstranimo. Delavci vedo, da vsak izpad stroja ali vozila vpliva na manjši dohodek.

Pred dvema dnevoma so delavci opazili zunaj skladiščne ograje nekaj kosov aluminija. Nekdo ga je vrgel čez ograjo. Dogovorili so se in pazili, kdaj bo kdo prišel ponj. Njihov trud ni bil zaman. Storilca so dočakali in prijeli. Ta dogodek pove, na kakšni ravni je občutek naših delavcev za družbeno lastnino.

Obrambni načrt imamo vedno na tekočem, preizkusili pa smo ga tudi že. Moja naloga v primeru izrednega stanja ni v okviru obrambnega načrta naše poslovne enote, toda vseeno vem za bistvene elemente, ki jih načrt vsebuje.

V svojem imenu in imenu drugih delavcev lahko rečem, da Dinos primerno skrbi za siceršnje dobro počutje svojih delavcev. Uspešno se rešujejo stanovaljska vprašanja, zelo dobro pa je preskrbljeno tudi za letne dopuste. Za še boljše počutje delavcev in za še večjo pripadnost delovni organizaciji bi predlagal družabna srečanja celotnega dinosovega kolektiva. Srečanja bi seveda morala biti na prostovoljni osnovi, toda dobro organizirana. Ni nujno, da bi bila vsako leto. Med seboj se vendar še vse premalo poznamo. Tisti, ki hodimo na sestanke v Ljubljani, se že poznamo in ni nas niti tako malo, toda tudi za nas ti sestanki ne morejo zamen-

JELKA REPUŠIČ, predsednica delavskega sveta naše delovne organizacije:

„Delavski svet naše delovne organizacije nima prave vloge, čeprav je odgovoren za skladen razvoj in obstoj vseh njenih delov. Delavski sveti obeh tozdov in naše DSSS so, za razliko od delavskega sveta delovne organizacije, preobremenjeni z dnevnimi redi. Potrebno jih je razbremeniti vsaj v tistih zadevah, ki se sprejemajo v enakem besedilu, saj so v delavskem svetu delovne organizacije delegatsko zastopane obe TOZD in DSSS. S takšno preložitvijo dolžnosti in odgovornosti bi se pridobilo precej časa.“

jati poznanstva, ki se sklene, kadar človek ni obremenjen s skrbmi, kadar je sproščen. Obvezni sestanki ne morejo nadomestiti potrebe po družabnem srečanju. Predvsem pa mo-

ramo misliti na tiste delavce, ki nimajo nobene prilike, da bi prišli v stik s sodelavci iz drugih enot. Zaključek. Zavedam se pomanjkljivosti, ker ta reportaža oziroma intervju ni

Pri nas je bilo nekaj let nazaj močno zakoreninjeno pitje alkohola med delom. Tega zdaj ni več. Alkoholizma smo se povsem rešili, boj za to pa ni bil lahek. Zdaj je delovna disciplina dobra, pa tudi bolniških izostankov nimamo veliko, se je pohvalil Ivan Kušar, vodja poslovne enote Maribor.

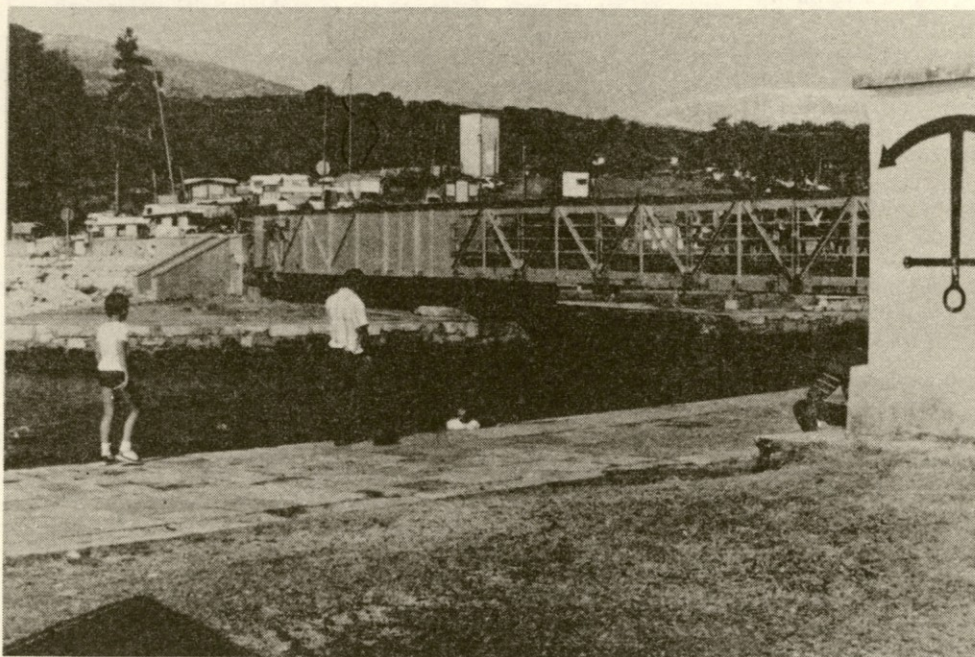
BRANKO ŠENVETER, rojen leta 1944, je pri nas, v Mariboru, od 1. decembra 1983, in sicer kot vodja skladišča na Ledini. Nadomestil je **ANDREJA VADLJA**, ki je zdaj na letnem dopustu, potem pa bo nastopil upokojitev. Branko je prišel k nam iz prometne organizacije **CERTUS Maribor, TOZD Avtobusne delavnice**. Tam je bil 12 let vodja skladišč. Z nami je ves čas poslovno sodeloval. Po poklicu je visokokvalificiran avtomehanic. Našo poslovno enoto v Mariboru je Branko, kot sem že omenil, poznal že dolgo vrsto let in gotovo je imel o njej dobro mnenje, če je v njej sprejel delo. Zanimalo me je, če je to mnenje potem, ko je prišel, spremenil. Njegov odgovor se je glasil, da je pri nas boljše, kot si je predstavljal. Kolektiv da je tako enoten, da je v njem prijetno delati, je rekel. Povedal je še, da je po 20 letih dela prvič menjal „firmo“ in da mu ni bilo vseeno kam bo prišel. Bojazen pa je bila odveč, je pristavil. Delo da je razgibano in osemurni čas mine, kot bi „mignil“ je rekel in še enkrat potrdil, da je zelo zadovoljen, ker je prišel k nam.

zajel tudi delavcev drugih skladišč mariborske poslovne enote, saj bi bilo zanimivo slišati, kaj oni menijo o prilikah v njihovi poslovni enoti. Pričujoči zapis je morda malo premalo kritičen, kajti brez napak gotovo ni nikjer nobene enote, toda, kako naj pišem drugače, kot povedo delavci sami. Sem kar prepričan, da v glavnem je tako, kot pravijo intervjuvani delavci in to je za ta prispevek najbolj pomembno. Namen pa je ta, da se druge enote primerjajo z mariborsko in skušajo, kar bodo dobrega našli, napraviti še sami in še bolje. Da pa bo slika o mariborski poslovni enoti celovitejša, vabim delavce drugih skladišč, ki spadajo vanjo, zlasti vodje skladišč, da uredniškemu odboru glasila pošljejo mnenje o tu zapisanem oziroma o svojih pogledih na vzroke ali posledice, ki prinašajo tej enoti razmeroma dobre poslovne rezultate.

Stane Koman

NAŠI NA POČITNICAH

PUNTA KRIŽA

Mostovna povezava dveh otokov, Cresa in Lošinja

Pred dvema letoma smo v našem glasilu objavili reportažo o tem, kako se imajo naši delavci s svojimi družinami v avtocampu na otoku Cresu. Tam je avtocamp BOKINIĆ-BALDARIN, in sicer pri vasi PUNTA KRIŽA, ki je 12 km oddaljena od mesteca OSOR. V tem campu imamo 4 avtomobilske prikolice.

Osor je znamenito starinsko mesto. Je na skrajni točki otoka Cresa, tam, kjer se čez 10 metrov dolg dvižni most pride na otok Lošinj. Punta Križa je precej daleč in morda zato ni „drena“ med našimi delavci za počitek v tamkajšnjem campu. Sklep, da so v tem campu lahko počitnice dolge 14 dni (v Savudriji 10 dni, v Kranjski gori pa 8) ni povečal števila interesentov. Mogoče je premalo propagande za ta avtocamp? Dobil sem nalogo, da naše delavce, ki letujejo tam, ponovno obiščem. Njihova pripoved, kako se počutijo,

bo najboljša propaganda ali pa obratno. Odvisno od tega, kako se počutijo, dobro ali slabo.

Med tistimi, ki radi hodijo na morje, je veliko takih, ki trde, da se na celine, pa čeprav ob morju, ni mogoče tako odpočiti kot na kakšnem otoku.

V Punta Križo sem šel z avtobusom. Julija in avgusta vozi tja in nazaj poseben avtobus reškega Autotransa, in sicer iz Ljubljane do Velega Lošinja. Avtobus prepeljejo iz celine v Istri, pri luki Brestova, na otok Cres, s trajektom. Iz Ljubljane do Osorja, kjer je potrebno izstopiti za avtocamp pri Punta Križu, vozi 5 ur, do Velega Lošinja pa še eno uro. Nerodno je le, da je do Punta Križe še 12 km ozke ceste. Nekdo te mora tja prepeljati. Mene je Alojz Založnik, ki je tam s svojo družino letoval že nekaj dni. Seveda sva se za to uslugo predhodno dogovorila.

V avtocampu Baldarin so sredi meseca julija letovali naslednji naši delavci s svojimi družinami: Alojz Založnik, Rajko Dolničar, Langerholc Jožica in Franc Dolinar. O tem, kako se počutijo in zakaj se vračajo v ta camp, so mi povedali naslednje:

ZALOŽNIKOVİ

Založnikovi so letos v tem campu že četrtič. Sem so prišli vsako leto, odkar ima Dinosu tu avtoprikolice. Tudi prej so na letni oddih vedno odšli na kakšen otok. Prepričani so, da se le z odhodom s celine na otok lahko odtrgaš od siceršnjega vsakdana, dela, skrbi in poznanih ljudi, s katerimi deliš dobro in slabo. To je zanje pravi počitek to, da nekaj dni zaživiš povsem drugače, taborniško, v naravi. Najbolj jim je všeč čisto morje. Takšno je kot biser.

Nič umazanije ne plava po vodi. Tudi komarjev ni toliko kot v Savudriji. Hudo pripeko blaži rahel veter. Najbolj pa je morda privlačno to, da si lahko poiščeš „svoj“ zalivček na divji nudistični plaži, ki je zelo blizu.

O tem moram povedati nekaj več, kajti člani vseh naših štirih družin to možnost izkoriščajo vsak dan. Avtocamp Bokinić-Baldarin ima dva dela, eden je za oblečene goste, drugi, ki je večji in bolj urejen, pa je za gole goste, med katerimi je seveda največ tujih. Toda tudi oblečeni gosti se gredo nudiste, samo na nasprotnem bregu dolgega samotnega polotoka. Tja se celo lahko preplava, toda vsi, tudi naši dinosovci, se tja prepeljejo s svojimi čolni. Tam je ob bregu kamenje, sonce in taka voda, da bi jo nosil v gumbnici kot biser, ko bi to bilo mogoče. Vsaka skupnica ali družinica si tam najde svoj prostorček, svoj zalivček, in tam ob sončenju in kopanju preživi skoraj ves dan, od 10. do 17. ure. Šele zvečer, ko se vrnejo v svoje šotore ali prikolice, ko si začno kuhati kosilo, ki je tudi večerja, so zopet velika družina prijateljev in znancev. Šele zvečer se obiskujejo, kritizirajo upravo campa in kdo ve kaj še, vržejo karte ali gledajo v televizor, ki ga je sosed prinesel ven pod drevo, tako vse tja do 21. ure, ko v campu zavladava mir. Pripekajoče sonce jih je utrudilo fizično in psihično, zato so potrebni mnogo spanca. Vstaja se pozno, od 8. do 10. ure, ko se po jutranji toaleti in obilnem zajtrku zopet vse umiri, ker večina gostov odide na kopanje in sončenje. Pa se vrnemo k Založnikovim. Povedali so, da se v bližnji trgovini avtocampa

dobi vse, kar se potrebuje za preživetje: hrano, sadje in pijačo. Nekaj hrane so prinesli s seboj. Pod baldahinom prikolice je 80 litrski hladilnik in v njem se hrana obdrži nekaj dni. To ni problem, sta rekla oba, Alojz in Milena, problem v tem campu je elektrika. Večkrat je ni, ker pogosto prihaja do kratkih stikov. Do teh pa prihaja zato, ker je vsa napeljava nestrokovno izvedena. Glavni priključek na električno omrežje je neuporaben. Prikolice so priključene na kable, po katerih teče elektrika iz navadne vtičnice v umivalnici, tiste, v katero priključiš električni aparat za britje. Takšna napeljava je zelo nevarna in Založnika to strašansko moti. Ve, kako je z odgovornostjo za takšne stvari pri njih, v Bohovi, v tekstilnem obratu, in ne more razumeti, da tu iz uprave campu noče nobeden poskrbeti, da bi se to uredilo. Večkrat je že interveniral, toda vedno je naletel na tako nemogoč odnos o varnosti ljudi in premoženja, in do njega, ki se je pritožil, da se več ur ni mogel pomiriti. Mnogi v cam-

Zalivček avtocampa Bokinić—Baldarin z recepcijo

pu se te nevarnosti ne zavedajo, zato, če so nekajkrat po 10 minut ali pol ure v temi, to potrpežljivo prenašajo. Toda ob tem prav gotovo delajo zaključke, ki upravi avtocampa niso v prid. Pravzaprav je

v campu za elektriko odgovoren 17-letni fant, ki pa se nerad loti kakšnega popravila. Gosti pa tudi niso električarji in predno najdejo za svojo prikolico stik, nekajkrat sami povzročijo kratek stik.

Vse štiri naše prikolice so še vedno blizu ena drugi, toda tako obrnjene, da ne gledajo druga v drugo. Tako je boljše zaradi večje sproščenosti, če pa se komu zahoče družbe sosedov, napravi nekaj korakov.

Založnikova družina šteje 4 člane. Ata Alojz, žena Milena, sin Marko star 15 let, in Tomi, star 11 let.

Alojz Založnik je vodja tekstilnega obrata v Bohovi, stanuje pa v Mariboru. Od tam so se v Punta Križo pripeljali s svojim avtom. Vozili so 8 ur, toda med potjo so se večkrat ustavili. S seboj so vzeli tudi gumijasti čoln z majhnim motorjem, pony kolo in manjši televizor. Zakaj rabijo čoln, sem že opisal, s kolesom pa se vozi Tomi do recepcije po časopise ali pa do trgovine po raznih nakupih.

Avtocamp Baldarin priporočajo vsem, ki se želijo resnično odtrgati od vsakdanjega načina življenja. Razmeroma dolga pot je poplačana z lepim vremenom, čistim morjem in mirom.

Založnikovi ob divji nudistični plaži

(Nadaljevanje na str. 30)

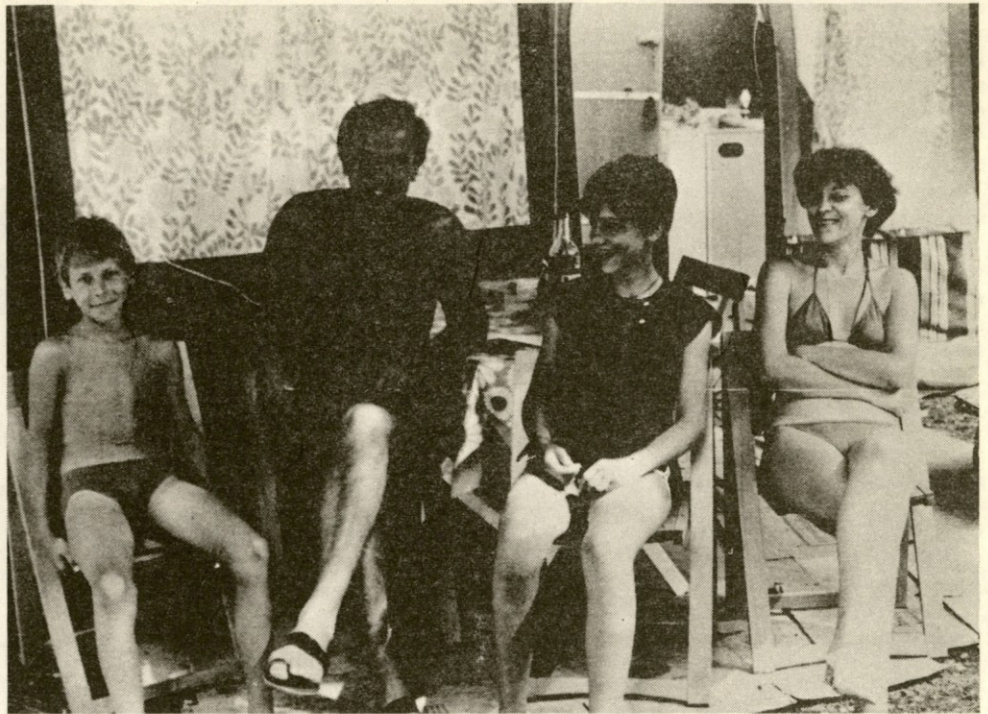
DOLNIČARJEVI

Rajko Dolničar je voznik tovornega vozila v naši poslovalnici v Ljubljani. V avtocampu Baldarin je bil z ženo Sonjo, 12 letno hčerko Barbaro in 10 letnim sinom Simonom.

Na moje prvo vprašanje o splošnem počutju je odgovoril pozitivno. Potem so me zanimale posebnosti avtocampa — dobre in slabe. Povedal je, da je avtocamp slabše vzdrževan kot lani. Letos večkrat zmanjkuje vode in za čistočo v sanitarijah ni več tako poskrbljeno, kot je bilo prejšnja leta. To, da je zemljišče v campu neurejeno, ga niti ne moti. Pred kakšnimi 14 dnevi so namreč v campu končali z gradnjo kanalizacije. Veliki stroji so ropotali po ves dan. Menda je poleg ropota tudi smrdelo. To delajo sredi sezone, so se jezili gostje. No, zdaj se samo vidi, kje teče kanalizacija, ker je teren nad njo še vedno težko prehodan zaradi kamenja, s katerim so jo zasuli.

Dolničarja sem tako kot druge vprašal, kako preživijo dan. Vstajajo pozno in se najprej pogovorijo, kaj bo kdo naredil. Kuha vedno Sonja, razen kavo, katero skuha Rajko. Po zajtrku se s čolnom odpeljejo k svojemu prostorku, na divjo nudistično plažo. Vrnejo se okrog 16. ure. Rajko ima plastični čoln, za katerega je opremo naredil sam. Z avtom so se iz Ljubljane pripeljali v Rabac, kjer so avto parkirali. Iz Rabca so se do avtocampa Baldarin pripeljali s svojim čolnom. Vožnja po morju je trajala 6 ur. Tudi to je svojevrstno doživetje in užitek.

Dolničarjevi so prišli letos v ta camp že tretjič. Vračajo se predvsem zato, ker vedo, da bodo imeli ves čas lepo vreme. Na otokih je vreme veliko bolj stalno kot na celini, če pa pride do nevihte, ta ne traja več kot 10 do 20 minut in zo-

Rajko Dolničar z ženo Sonjo, hčerko Barbaro in sinom Simonom

pet posije sonce. Všeč jim je tudi mir, ki vlada tu, in navadili so se tega kraja. Vedo, kje je kaj. Sonja pa je dodala še eno posebnost, ki ji je zelo všeč. Na obali, 50 metrov pod njihovo prikolico, imajo v slaščičarni strašno dobre torte.

LANGERHOLČEVI

Jožica Langerholc je blagajničarka na skladišču v Škofji Loki. Sem je prišla z možem Stanetom in sinom Matjažem, ki ima 13 let. Sedemnajstletni Danilo pa je ostal doma. Na morje bo šel s svojo družbo. Langerholčevi so drugič v avtocampu Bokinič-Baldarin. Všeč jim je čisto in toplo morje in naše prikolice, ki jim nič ne manjka. Tako lepo so urejene in opremljene, da naši fantje, ki so jih postavili in uredili, zaslužijo vso pohvalo, je sporočila Jožica. Občasno pomanjkanje vode in elektrike jih ne moti in zato nimajo nobene pripombe ali pritožbe. Njihov počitniški dan poteka tako kot pri drugih

treh naših dopustnikov. Okrog 10. ure se s svojim gumijastim čolnom odpra-

vijo čez zaliv in tam ostanejo do 16. ure popoldan. Zvečer gredo lahko v res-

Langerholc Jožica, mož Stane in sin Matjaž

tavracijo, ki je v nudističnem campu, kjer enako radi postrežejo tudi običenim. Včasih se zapeljejo v avtocamp Nerezine, ki je na otoku Lošinj, toda v bližini mesteca Osor, ki je na otoku Cresu. Tja gredo na sladoled. Slaščičar v avtocampu Baldarin ga nima, ker nima trofaznega električnega toka, katerega potrebuje, da bi ga naredil. Ima pa dobre torte, je tudi Jožica vedela povedati.

DOLINARJEVI

Franc Dolinar, delavec, strojnik iz Škofje Loke je tu z ženo Marinko, s sinom Sašom, ki ima 4 leta in hčerko Natašo, ki ima 3 leta. Prvič so tu in zelo jim je všeč, čeprav so imeli, ko so prišli, težave z elektriko. V trgovini campa so našli nekoga, ki jim je pomagal, da je tudi njihova prikolica dobila elektriko. Morali so se sami znajti.

Z njimi je tudi Francetov prijatelj Milan Možina z družino, ki ima tudi dva otroka. Poleg naše prikoličnice imajo velik šotor. Skupina štirih odraslih in štirih majhnih otrok se je ujela v enoten ritem počitniškega življenja, ki teče kot ura. Imajo dva gumijasta čolna, enega z motorjem in drugega brez. V tem drugem, ki ga vedno „šlepajo“, vozijo s seboj, kadar gredo čez zaliv na divjo nudistično plažo, hrano in pijačo, ležalne stole in blazine, igrače za otroke in vse drugo, kar rabijo čez dan za sončenje in kopanje. Čez zaliv pridejo v 20 minutah. Poiskali so si kraj, kjer je na obali pesek, v vodi, ki je nizka, pa mivka. Idealen kraj za njihove majhne otroke.

Tudi ribe lovijo; na trnk, seveda. V štirih, petih urah jih dva ujmeta kakšen kilogram in pol in v dveh dneh jih je dovolj za kosilo oziroma večerjo. To je

Marinka in Franc Dolinar, Milan in Ida Možina (zadaj)
Klemen in Petra Možina, Nataša in Sašo Dolinar (spredaj)

Franc Dolinar in Milan Možina

sojevvrsten užitek. Terja veliko potrpljenja, toda občutek, da si si večerjo nalovil sam, poplača ves trud.

Tudi Dolinarjevi so mi rekli, da bodo še prišli sem, če bodo dobili odobreno. Računajo tudi s tem, da bo drugo leto ta avtocamp še bolj urejen, kot je sedaj.

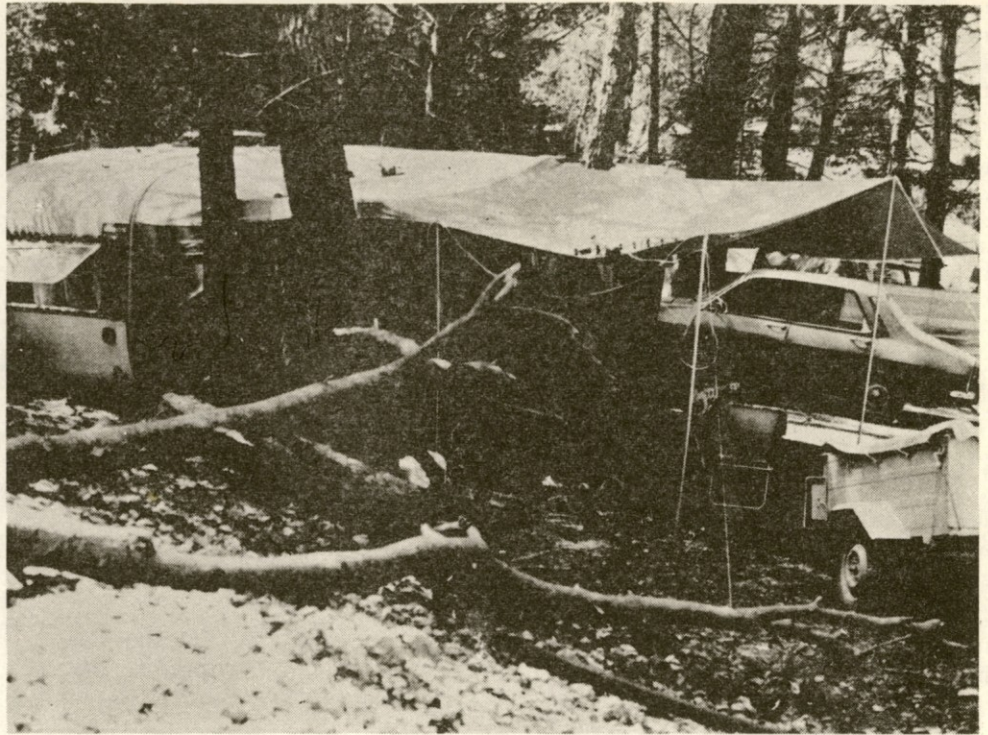
Skoraj prepričan sem, da si bo lahko vsak, ki bo to reportažo prebral, ustvaril mnenje, kako je tu ali bi tu užival in počival. Gotovo je pri Dinosu več takih mladih ali mlajših družin, ki jim je tak dopust, kakršnega lahko preživijo tu pri Punta Križu, všeč. Pomembno je le, da ima družina avto in čoln. Z njima lahko izkoristi vse ugodnosti, ki jih nudi ta odročen kraj. Če se želite spočiti tako, da zaživite z naravo in povsem drugače kot sicer preživite vsak dan, potem ne odlašajte. Čimprej se prijavite v naslednjem letu.

Dva dni sem preživel v avtocampu Bokinič-Baldarin. Prvi dan je bil tako lep, da sem se odločil ostati še en dan. Založnikovi so me imeli na „puklu“. Moram reči, da sem se pri njih počutil kot doma. Še enkrat se jim zahvaljujem za gostoljubje. Z njimi sem bil prvi dan tudi na divji nudistični plaži, tam kjer je velik peščen zaliv. Voda je bila tako čista, da se ne da opisati in 100 m daleč je bila še vedno globoka komaj do vratu. Tam si res lahko popolnoma gol, še kopalnih copat ne potrebuješ, ker je na dnu morja mivka, brez vsakega kamenja, brez ježkov ali morskih klobas. Veliko se jih je tam sončilo in kopalo. Enkratno doživetje, ki ga nisem mogel pozabiti nekaj dni tudi zato ne, ker sem se tam, kjer sem sicer pri sončenju uporabljal kopalke, močno opeknel.

(Nadaljevanje na str. 32)

(Nadaljevanje s str. 31)

Drugi dan zjutraj pa sem doživel še eno presenečenje. Čez noč se je nebo pooblačilo, zjutraj pa je začelo treskati kot za stavo. Zapihal je močan veter, ulil se je dež, nato pa je začela padati toča debela kot lešniki. Deset minut je divjala ta nevihta, med katero so se stari debeli in visoki borovci nevarno majali in stokali. Eden je popustil. Kakšen meter nad zemljo se je razstreskal in začel padati. Ustavile so ga veje drugih borovcev in tako ni prišlo do nesreče. Padel bi na eno od številnih prikolic. Po tleh je bilo vse belo od toče in nekdo je vzkliknil: Škoda, da nimam smuči s seboj. Deset minut po nevihti je zopet sijalo sonce. Ljudje so čistili pred prikolicami in šotori in napejali razmajane vrvi. Na sonce so nosili opremo, ki jim jo je

Založnikovo prebivališče v avtocampu pri Punta Križi. Te veje so še tam od prejšnjega bora, ki je menda hotel pasti kar na to prikolico

Nevihta je odklala to veliko borovo drevo in ga nevarno nagnila

zmočilo. Nekaterim je premočilo skoraj vse, kar so imeli s seboj, toda dobre volje jim ni zmanjkalo. Kmalu je življenje v campu steklo kot, da se ni nič zgodilo. Popoldne je od

nekod prišla komisija, ki je ugotavljala, katera nalomljena drevesa in veje mora uprava campa takoj odstraniti, da ne bi ob ponovni nevihti popadale na prikolice.

Stane Koman

Ni dovolj znati delati, treba je tudi delati. Ni dovolj delati, treba je tudi znati delati.

Laub

PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 133

	APRIL	OBVIS, SEMICA	VELIKON, V 30 PUN	POKONČI, TON	PRILON, BAKUŠČICA, JEZUN V AVTO	STRUJA, ELEKTRIKA	GAJOSORA, DOBARNOV	9. MAJ	PRILONČI, OLATINE	ŠNEŽIČ, POKONČI	ŠNEŽIČ, POKONČI	ŠNEŽIČ, POKONČI					
KOPITO	RUBLA, NOŠČICA	SRT	OROLOG	PRISTRE, R. SNEŽIČ, ROČICE	LEL	NALIKA	AG	TNT	NOŠČIČ, B. (PETAR)	BATIČ	JUGOSLAVIJA	SARENKE	ONAN				
MAGISTRA	LEP, BARMAST, DRAGOLJ	TRAJA, ANI, B. (PETAR), B. (PETAR)	AGENA	REMA	LILIKA	DRNAR	REM	ERE	AFGANISTAN	MU	VOD	TERMITI	PALETNA, (DEBELI), AKIS				
ELAN	TAIN	NETR	DINA	COLA	AN	AK	RILČEK	IM	MAT	AT	RIKO	NA	NIŠ	MOLTAR	ČEK	GAT	
OBČINA	LEINO	ANNA	SENA	DEKANAT	NAT	NOV	ARISTOTE	TEL	TANKO	ST	NIKIAS	TV ZASLON	ŠOLSKO, PISALO	DRABLEC, (SLOVENIJA), (SLOVENIJA)	KOŽAR	TORVAR	TO
STEKLO	AHAC	IKRICA	OPERA	REP	RADIKAL	KADAVER	NADA	ZNANOST	AREH								

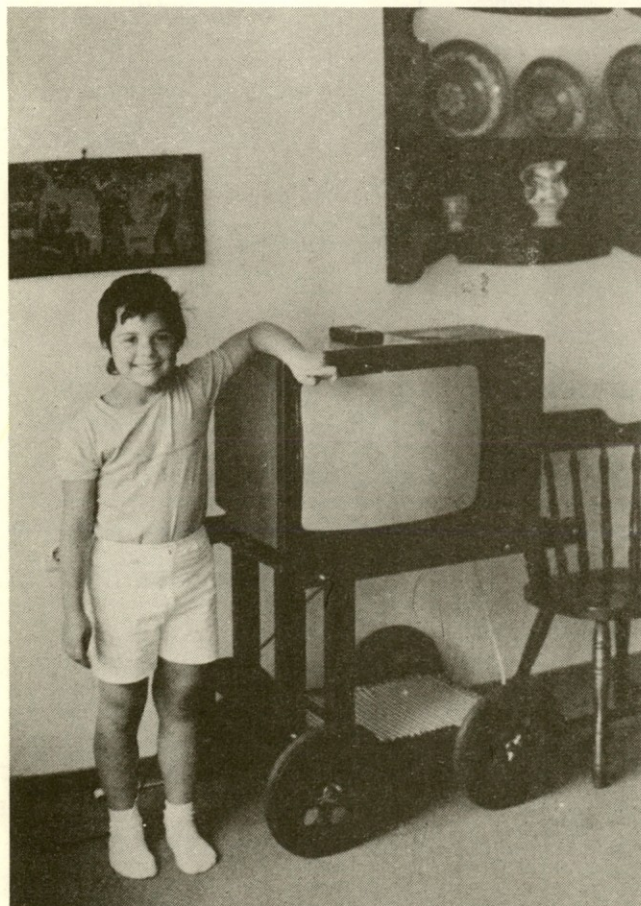
PISMO IZ KRANJSKE GORE ČIČARE IN ČRTENJE

Čičare je edina ulica oziroma cesta v Črtenju, Črtenje pa se imenuje kraj, kjer je zgrajeno novo naselje v Kranjski gori, naselje, ki daje vtis stolpnic in blokov. Je na desni strani glavne ceste, tik preden prideš v Kranjsko goro, ki je na levi strani ceste.

Čičare 9 je četrta izmed šestih velikih stanovanjskih zgradb v Črtenju, v kateri imamo tudi mi, Dinos, počitniško stanovanje, garsonjero: večjo dnevno sobo s kuhinjskim kotom in kavčem, na katerem lahko spijo trije, manjšo sobo z dvema posteljema, shrambo, predsobo in kopalnico s tušem.

Kranjska gora poleti. V krogcu Črtenje

Tako je v enem kotičku našega stanovanja v Kranjski gori

V tem našem stanovanju sem bil predlansko leto, ko sem pisal članek za naše glasilo, na počitnicah pa sem v njem zdaj prvič. Pri Dinosu, kjer sem dobil ključke, so me opozorili, da se moram zagotovo prijaviti na postaji milice, o čem drugem pa nismo govorili, misleč, da mi je vse jasno in znano. Moram reči, da sem se z avtom ustavil natančno pred pravo zgradbo, toda v katerem nastropju je naše stanovanje se nisem več spomnil. V veži, kjer visi 48 poštnih nabiralnikov, je na enem pisalo DINOS in še nekaj. Moral sem si nataktniti očala, da sem lahko prebral. Bil je to prvi pozdrav, kdo ve koga. Na listku je bilo namreč pripisano oziroma napisano DINOSOVE budale. Hvala enako, sem v mislih odvrnil neznanemu sovražniku dinosovcev in listek odstranil. Kasneje sem pritrtil novega.

Stanovanje smo našli v II. nadstropju. Na vratih, pri kljuki, je pisalo DINOS. Odklenemo, vstopimo, prižgemo luč. Prišli smo namreč zvečer. Z lučjo ni bilo nič. Nad vhodnimi vrati zagledam veliko stikalo in ga zasukam na I. Imeli smo luč. Zraven velikega je še eno manjše stikalo, pod katerim piše – izbirno. Nisem vedel, kaj to pomeni pa sem šel vprašat sosedne stanovalce. Z njim se priključi bojler v kopalnici. Sosede sem tudi vprašal, zakaj ne teče voda. Ker jo imate zaprto, so mi povedali. Odpre se v kopalnici, pod tušem, na desni strani, v višini popka. Zdaj, ko sem vedel, sem ga z lahkoto našel. Našel sem tudi klešče in vodo odprl. Potem smo se zleknili na kavč in občudovali lepo urejeno sobo z barvnim televizorjem. Čeprav imamo to stanovanje že od leta

(Nadaljevanje na str. 34)

1981, ni v dnevni sobi na tapisonu niti enega madeža. Tudi sami smo zato pazili, da ga ne bi napravili. Pa ni šlo, toda rešilo nas je čistilo „Tabo“ in tudi mi bomo stanovanje zapustili — kot novo.

Na vratih je tipkano opozorilo naše Komisije za kulturo, šport in rekreacijo, da se moramo prijaviti milici in da to storimo tako, da se vpišemo v prijavno knjigo, ki je v predalu. To čudno navodilo mi je postalo jasno šele potem, ko sem v prijavni knjigi prebral, da moram kopijo prijave odtrgati iz knjige in jo odnesti na milico.

V posebni zvezek je treba napistati stanje električnega števca pri prihodu in odhodu s počitnic. Preiskal sem predsobo, kopalnico in shrambo, toda števca nisem našel. Z združeno močjo smo ga našli na sredini hodnika, nekaj vrat naprej od naših. Ko greš v naše stanovanje, ne greš mimo njega, zato ga nismo opazili.

Še to naj napišem, kako smo se imeli. Prijetno. Vreme je bilo še kar lepo, bolj sončno kot oblačno. Zrak pa enkrat. Vsak dan smo šli ali pa se peljali na izlet. Enkrat v Tamar, mimo naših smučarskih skakalnic v prečudovit gorski svet in mir, drugič na znani prelaz Vršič, tretjič v Gozd Martulj, po kanjonu Martuljščice do čudovitega slapa, četrtič na Vitranc s sedežnico, petič na sončenje in vožnjo po umetnem jezeru rečice Pišnice med Kranjsko goro in hotelom Erika. Škoda le, da ima teden samo sedem dni.

Pa še to naj sporočim. Naše počitniško stanovanje je samo pozimi zasedeno. Meseca maja, junija in julija letos je bilo zasedeno samo dvakrat po 8 dni. Verjemite mi, da je v Kranjski gori najlepše takrat, ko ni snega. Kdor težko prenaša vročino, naj gre poleti na dopust v Kranjsko goro. S.K.

V Mariboru odrežejo vsako cev, vsak ventil in ga skušajo prodati kot še uporaben material

Večina skrbi nastana v prizadevanju, da bi si uredili brezskrbno življenje.

PELTZER

Dober propagandist lahko prepriča celo z resnico.

BRUDZINSKI

Bolj kot principi mi ugajajo ljudje, ljudje brez principov pa mi ugajajo bolj kot karkoli na svetu.

WILDE

Družba je sestavljena iz dveh velikih razredov: iz takšnih, ki imajo več obedov kot teka, in iz takšnih, ki imajo več teka kot obedov.

CHAMFORT

Vedno ljubimo ljudi, ki nas občudujejo, toda ne vedno tistih, ki jih občudujemo.

LA ROCHEFOUCAULD

ISKRICE

Človek, na katerega se jeziš, mora biti vreden tvoje jeze.

KLINGER

Nihče ni opazil, kako je cilj začel posvečevati sredstva, in kako je potem, ko se v takih primerih navadno dogaja, postopoma izginil.

MANDELSTAM

Oster opazovalec je brez dvoma redek, toda oster mislec je še mnogo redkejši.

BUCKLE

Prijateljstvo večine ljudi je zgolj priprava na sovraštvo.

HEBBEL

Če se na svetu prikaže pravi genij, ga lahko spoznate po tem, da so vsi bedaki sklenili zvezo proti njemu.

SWIFT

V praktičnem življenju je genij prav toliko uporaben kot zvezdni teleskop v gledališču.

SCHOPENHAUER

Ljudje niso nikoli pravični, kvečjemu tu in tam in samo do tistih, ki jih ljubijo.

JOUBERT

Za večino ljudi je življenje slabo vreme; stopijo pod kap in čakajo, da mine.

POLGAR

Zdravnik vidi človeka v vsej njegovi šibkosti, odvetnik v vsej njegovi zlobi, duhovnik pa v vsej njegovi neumnosti.

SCHOPENHAUER

So stvari, pri katerih je povprečnost neznosna — pesništvo, glasba, slikarstvo in javni govori.

LA BRUYERE

Vsi smo dovolj močni, da prenašamo tujo nesrečo.

LA ROCHEFOUCAULD

Le pri živalih lahko z gotovostjo računam, da bodo toliko boljše od mene, kolikor boljši bom do njih, pri ljudeh ne; da, pogosto je celo nasprotno.

JEAN PAUL

ŠPORTNE IGRE

"INOT 84"

V Beogradu je bil 14. junija 1984 sestanek komisije za rekreacijo, šport in kulturo Poslovne skupnosti INOT, v katerem imamo tudi mi svojega predstavnika. Na sestanku so najprej razpravljali o tem, če je umestno, da so športne igre delavcev delovnih organizacij naše stroke vsako leto. Ugotovili so, da je umestno in da so take igre drugih delovnih organizacij tudi vsako leto. Poglavitno je, da sodelovanje ni obvezno. Ugotovili so tudi, da stroški za tako srečanje niso tako veliki, da jih ne bi mogla kriti bilo katera članica INOT.

Letošnje delavsko-športne igre bodo torej tudi letos, in sicer konec meseca septembra ali v začetku meseca oktobra. Jugosirovina iz Skopja, ki se je potegovala za domačina, to je tistega, ki naj bi na svojem območju vse pripravil za srečanje, se je tej nalogi odpovedala in se zaenkrat še ne ve, kje srečanje bo. Slišati je, da bi lahko bilo v Trogiru, v organizaciji DO Dalmos ali Otpad iz Splita. Komisija je povabila vse članice INOT, da sporočijo, če so zainteresirane, da organizirajo letošnje igre. Rezultat tega poziva še ni znan.

Na sestanku komisije so govorili tudi o tem, da se na srečanju predstavi tudi kulturna dejavnost delavcev naše stroke. V ta namen so povabili članice INOT, da evidentirajo vse v poštev prihajajoče delavce – slikarje, pesnike, pevce,

glasbenike in druge aktivne ljubitelje kulturnih dejavnosti.

Iz časopisa INOT
„Sekundarne sirovine“

Pripis uredniškega odbora:

Dne 31.8.1984 smo preko teleksa poslali naslednje podatke:

Prijavljamo 40 udeležencev delavsko-športnih iger, med temi 37 tekmovalcev in 3 vodje potovanja, in sicer:

moški

1. metanje krogle	2
2. skok v daljino	3
3. namizni tenis	3
4. kegljanje	5
5. plavanje	3
6. streljanje	4
7. vlečenje vrvi	8
8. delovne discipline	3

Nekateri izmed tekmovalcev bodo tekmovali v dveh ali več disciplinah. Skupno število jih bo 25.

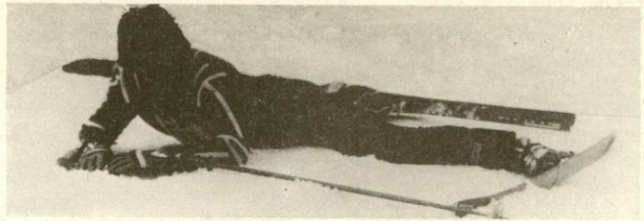
ženske

1. plavanje	3
2. kegljanje	4
3. pikado	2
4. namizni tenis	2
5. streljanje	4
6. delovne discipline	4

(Število tekmovalk za delovne discipline bodo določili na kraju samem).

Nekatere tekmovalke bodo nastopile v dveh ali več disciplinah. Naših tekmovalk bo 12.

Uredniški odbor

NAŠE ZIMSKE IGRE "84"

Zgoraj Irena Pekolj iz Ljubljane, v sredini Bojan Vidmar iz Kranja, spodaj Vojka Žibret iz Trbovelj

OH, NE RECITE, DA SE STRINJATE Z MANO. VEDNO, KADAR SE LJUDJE Z MANO STRINJAJO, IMAM OBČUTEK, DA NIMAM PRAV.

Wilde

VEČINA LJUDI MISLI, DA GOVORIJO RESNICO ŽE ZATO, KER SO ISKRENI. PRAV TO JE VZROK, DA JE DEVETDESET ODŠOTKOV MUČENCEV ŽRTVOVALO ŽIVLJENJE ZA LAŽI IN ZABLODE.

Karinthy

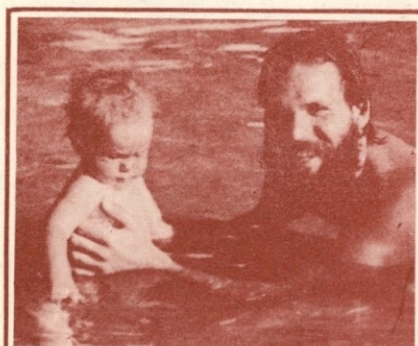
BREZOBZIRNOST JE NAJBOLJ NADLEŽNA IN NAJBOLJ PRISKUTNA ČLOVEŠKA NAPAKA, KAJTI NE MOREŠ SE BRANITI, NITI S SUROVOSTJO NE

Feuerbach

Steklene črepinje so izvozno blago

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 134

				GRŠKI OTOK V JUŽNIH SPORADH	DODATEK SUFIKS-V SLOVNICI	HAZIV ZA TOZD Ž IZGUBO	NELA ERŽIŠNIK	GRS. VIPAR, PRVAK EGINSKE SOLE	ZIDANA STEHA	GL. MESTO GANE	SESTAVIL: BLO	MONDENO LETOVIŠČE PRI REKI	LEČA ZA ZA ENO OKO NA VRVICI	LETNA PLAČA KRALJEV
				NIZOZEMSK. FILOZOF V 17. STOL. (BARUCH)							STARA MAMA, OMAMA			
				STRUP ZA MIŠI							PRAVOSLAV. DUHOVNIK REKA V INNSBRUCKU			
				SOVJ. VOJASKI LOVEC PISANJE DRAM			SMODETOVA POPEVKA LOVEC NA SRNE							
									PEŠNIK, ASKERC, ROPOT, NEPOKOJ					
ODVZEM LASTNEGA ŽIVLJENJA	VARIANTA RAZLIČIČA	IZBOR DELEGATA	OKOP PRED PRSMI ... IN OH							FRNIKOLA				
SIVA STARKA					NORVEŠ. POLARNI RAZISKOVALEC (FRIDRIJOF)							ŽIVAL Z BODICAMI VRSTA VRBE		
ANONIMNA OSEBA					PREDUJEM NAPLAČILO			URAVNOSTI POSTENOSTI M. PEVSKI GLAS						
POLOTOK V JUGOVZH. AZIJI					ANDREJ MARINC	VELIK GORSKI VRH VRSTA RACUNA V BANKI	STAROGORS. JUNAK PREDTROJO					IME NORVEŠ. JEZIKO-SLOVCA AASENA	ZGOR. DEL STOPALA	TOK ZA OČALA
DEL OBRAZA			WADSTROPJE STAVBE					IME AMER. PISATELJA CALDWELLA ATEK						
MITOLOGIJA			MATERINA DUSICA POSLOVNA ENOTA							MESTECE V BOKI KOTORSKI				
OKLEŠČEK KREPELO					RATOMIR (KRAJŠE)					RIBIŠKO MESTO NA HOKAIDU				
ITAL. MESTO (NAŠA PISAVA)					OSJE GNEZDO					STARO PARTSKO LJUDSTVO				